

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Midden-Nederland
Afdeling Beleid en Strategie

PARKET-GENERAAL Ingekomen
Doss. 2013/18795
31 OKT. 2013
No. BJ2 616a3

Postadres: Postbus 505, 3500 AM Utrecht

Bezoekadres
Herman Gorterstraat 5
3511 EW Utrecht
Telefoon: (088) 6991500
Fax: (088) 699 0170

Aan het College van procureurs-generaal

t.a.v. mr. S.P. de Haas

d.t.v. [redacted]

Postbus 20305

2500 EH Den Haag

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk

Beleid & Strategie
mr [redacted]
088 [redacted]
28 oktober 2013
1602/25/13

Bij beantwoording de
datum en ons (eventuele)
kenmerk vermelden

Geachte heer De Haas,

Conform de Handleiding gevoelige zaken doe ik u hierbij inlichtingen toekomen over de vervolgingsbeslissing in het onderzoek naar het al dan niet verlenen van strafbare hulp bij het overlijden van Wjsg [redacted] door zelfdoding.

In afstemming met het Medisch expertisecentrum is in deze zaak beslist geen vervolging in te stellen, maar - conform de afspraken - de zaak wel ter kennis van uw College te brengen.

Feiten

Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]

[Redacted]

Wjsg [Redacted]
[Redacted]

Wjsg [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Beoordeling

Wjsg [Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]
[Redacted]

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend

[Redacted signature area]

mr dr J.R. Bac
Hoofdofficier van justitie

002

(PaG Den Haag)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: woensdag 11 december 2013 13:17
Aan: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl
CC: [redacted]@minvenj.nl
Onderwerp: Diverse onderzoeken betreffende artikel 294 Sr
Bijlagen: Gescand vanaf een MFP.pdf

Goedemiddag,

Op verzoek van [redacted] mail ik hierbij de brief van het College van procureurs-generaal inzake bovengenoemd onderwerp.

Met vriendelijke groet,

[redacted] | Bestuurlijke en Juridische Zaken | Parket Generaal | Prins Clauslaan 16 | Postbus 20305, 2500 EH Den Haag |
t: +31 (0)88 [redacted] f: +31 (0)86 [redacted] [redacted]@om.nl

(PaG Den Haag)

Van: (PaG Den Haag)
Verzonden: dinsdag 29 oktober 2013 13:55
Aan: (PaG Den Haag)
Onderwerp: FW: ambtsbericht met kenmerk HOVJ Uit 442 / MZ12004 - 2 casus hulp bij zelfdoding

Hoi

Graag inboeken in deze dossiers.

Dan ken groet,

PARKET-GENERAAL Ingekomen
Doss 2012/16716
29 OKT. 2013
NO BJ 61676

Van: (AP Den Haag)
Verzonden: maandag 28 oktober 2013 16:23
Aan: (PaG Den Haag)
CC: Korvinus, mr. H.C.D. (AP Den Haag); (AP Den Haag); (AP Den Haag); (PaG Den Haag)
Onderwerp: RE: ambtsbericht met kenmerk HOVJ Uit 442 / MZ12004 - 2 casus hulp bij zelfdoding

Beste

Conform afspraak hierbij per mail de beide casus in verbeterde vorm, met aangepaste onderbouwing.

Casus 1:

Wjsg
[Redacted text block]

De (weinige) jurisprudentie omtrent hulp bij zelfdoding stelt als norm dat, wanneer het handelen van een betrokkene het karakter krijgt van een persoonlijke instructie en daarmee dus verder gaat dan het verstrekken van (algemene) inlichtingen, sprake kan zijn van strafbare hulp bij zelfdoding (zie hiertoe onder andere Rechtbank Alkmaar 7 december 2005, TvGR 2006/10 en HR 18 maart 2008, LJN BC4463, waarin de lijn van eerdere rechtspraak werd bevestigd). Het spreekt voor zich dat handelen dat vérder gaat al gauw strafbaar is.

Ook het Expertise Centrum Medische zaken van het Arrondissementsparket Rotterdam heeft mij –na het voorleggen van deze casus-- langs deze lijn tot sepot geadviseerd: "Algemene informatie over de beste manier om je van het

leven te beroven mag gegeven worden en valt niet onder de strafbaarstelling van hulp bij zelfdoding. Deze algemene informatie bevat natuurlijk in zoverre een instructie dat daarin stap voor stap beschreven wordt hoe te handelen. Juridisch kan een verschil gemaakt worden met een persoonlijke instructie van de verdachte naar de patiënt die zelfdoding wil plegen, dit kan vallen onder een strafbare hulp bij zelfdoding."

5.1.2.c

[Redacted text block]

5.1.2c en 5.1.2i

[Redacted text block]

Casus 2:

Wjsg

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

Besloten is om in deze zaak voorshands geen verder strafrechtelijk onderzoek in te stellen. Die beslissing is mede gebaseerd op het advies van het Expertise Centrum Medische zaken van het Arrondissementsparket Rotterdam, dat mij –na het voorleggen van deze casus-- als volgt tot sepot heeft geadviseerd: '5.1.2c, 5.1.2.i

[Redacted text block]

Wjsg, 5.1.2c en 5.1.2.i

[Redacted text block]

Wjsg, 5.1.2c en 5.1.2i

Wjsg, 5.12c en 5.12i

Ik zie dan ook geen redenen alsnog aanvullend onderzoek in te doen stellen. Het voornemen van de zaakofficier is deze zaak verder te laten rusten.

Hierdoor stel ik het College graag in kennis van deze voornemens.

Met vriendelijke groet,

Rechercheofficier van justitie
Arrondissementsparket Den Haag
Postbus 20302
2500EH Den Haag
T 088
M 06

Van: (PaG Den Haag)

Verzonden: vrijdag 25 oktober 2013 8:57

Aan: (AP Den Haag); (PaG Den Haag)

Onderwerp: RE: ambtsbericht met kenmerk HOVJ Uit 442 / MZ12004 - 2 casus hulp bij zelfdoding

Hallo Dirk,

Dat kan per mail.

Met vriendelijke groet,

Parket-Generaal
Afdeling BJZ
Telefoon (nieuw) 088- of 070- (oud)

Van: (AP Den Haag)

Verzonden: donderdag 24 oktober 2013 17:42

Aan: (PaG Den Haag); (PaG Den Haag)

Onderwerp: RE: ambtsbericht met kenmerk HOVJ Uit 442 / MZ12004

PaG Den Haag)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: dinsdag 26 november 2013 13:43
Aan: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Fw: definitieve lijst met 5.1.2i [redacted]

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: Tuesday, November 26, 2013 01:42 PM
Aan: [redacted] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: Re: definitieve lijst met 5.1.2c [redacted]

Ha [redacted]

Dank voor al je berichten. Ivm zitting gisteren was ik slecht bereikbaar.

5.2.1 [redacted]

5.2.1 [redacted]

Hartelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] (AP Oost-Nederland)
Verzonden: Tuesday, November 26, 2013 12:54 PM
Aan: [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: FW: definitieve lijst met 5.1.2i [redacted]

Laatste update:

5.1.2c [redacted]

De betreffende aangevulde lijst is nogmaals aangevuld.

Als er nog vragen of onduidelijkheden zijn, hoor ik dat graag.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@gelderland-midden.politie.nl]
Verzonden: maandag 25 november 2013 16:12
Aan: [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: definitieve lijst met 5.1.2c [redacted]

Hoi Hoi,

Hierbij de definitieve lijst. Vanuit 5.1.2c [redacted]

Met dank aan [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Informatie Coördinator TGO
(werkervaringsplaats)

Politie | Oost-Nederland | Gelderland-Midden | TGO

Bezoekadres Breelaan 2, 6711 MR Ede
Postbus 30071, 6803 AB Arnhem
Mobiel [redacted]
Grip [redacted]

Van: [redacted]
Verzonden: donderdag 21 november 2013 15:48
Aan: [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted];
[redacted];
CC: [redacted]; [redacted] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: RE: lijst met 5.1.2c [redacted]

Hoi Hoi,

5.1.2c [redacted]

5.1.2c [redacted]

5.1.2c [redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Informatie Coördinator TGO
(werkervaringsplaats)

Politie | Oost-Nederland | Gelderland-Midden | TGO

Bezoekadres Breelaan 2, 6711 MR Ede
Postbus 30071, 6803 AB Arnhem
Mobiel [redacted]
Grip [redacted]

Van: [redacted] (AP Oost-Nederland) [mailto:[redacted]@om.nl]
Verzonden: donderdag 21 november 2013 13:06
Aan: [redacted]
CC: [redacted] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: RE: lijst met 5.1.2i [redacted]

Ja, [redacted] Het doel is om te kijken wat de OM-top (PG's in overleg met onze parketleiding) met de info kan en moet doen. 5.2.1

5.2.1

met vriendelijke groet,

senior parketsecretaris
Afdeling Onderzoeken

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Oost Nederland

T (088) [redacted]
M 06 [redacted]
Email [redacted]@om.nl

Dit e-mailbericht is verzonden vanaf een e-mailadres dat alléén bestemd is voor rechtstreekse communicatie met geadresseerde(n). Het is niet toegestaan om dit e-mailadres op welke wijze dan ook direct of indirect ter beschikking te stellen aan derden (waaronder cliënten van advocaten). Ik verzoek u daarop te letten bij het afdrukken, kopiëren en doorsturen van dit bericht en de daarmee verband houdende correspondentie en/of bestanden.

Van: [redacted] [mailto:[redacted]@ gelderland-midden.politie.nl]

Verzonden: donderdag 21 november 2013 12:56

Aan: [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted]

CC: [redacted] (AP Oost-Nederland)

Onderwerp: RE: lijst met 5.1.2c

Dag [redacted],
5.1.2c [redacted]

Gr. [redacted]

Van: [redacted] (AP Oost-Nederland) [mailto:[redacted]@om.nl]

Verzonden: donderdag 21 november 2013 12:15

Aan: [redacted]

Onderwerp: lijst met 5.1.2i

Urgentie: Hoog

Hoi [redacted],

Zeer waarschijnlijk krijgen we vandaag een definitief verzoek om de lijst (v [redacted]) aan te vullen met de personen die na 5 nov 5.1.2c [redacted].

Zouden jullie deze lijst verder uit willen werken? Deze verwerken wij dan weer in een Ambtsbericht.

Lijst

Wjsg, 5.1.2c en 5.1.2i

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

[redacted]

De lijst betreft de volgende personen:

Wjsg

Het gesprek vindt plaats met Wjsg . Het betreft 5.1.2i . De huisarts van mevrouw zou hiervan op de hoogte zijn. Wjsg, 5.1.2i .

Wjsg

Wjsg wenst op Wjsg een afspraak te maken Wjsg om een aantal zaken door te spreken

Wjsg (overige personalia zijn onbekend)

Zij belt vanuit Wjsg en wenst informatie van Wjsg over het verkrijgen van medicijnen.

Wjsg

Hij belt op Wjsg naar Wjsg met de vraag of Wjsg al iets (mogelijk medicijnen) voor hem heeft kunnen regelen en spreekt over een levering.

Wjsg

Zij spreekt op Wjsg met Wjsg over het verlies van werking van een medicijn.

Wjsg

Zij belt op Wjsg

Wjsg

Ze belt op Wjsg en stelt vragen aan Wjsg over de aanschaf van medicijnen (Wjsg) en een stappenplan met betrekking tot de inname van die medicijnen. Wjsg, subs. 5.1.2c .

Wjsg

Belt op Wjsg, subs. 5.1.2i

Wjsg

Ze belt voor de bevestiging van een afspraak met Wjsg

Inmiddels zijn er, na 5 november, naar schatting ongeveer 7 gesprekken gevoerd met personen die tevens op deze lijst zouden kunnen worden geplaatst.

met vriendelijke groet,

senior parketsecretaris
Afdeling Onderzoeken

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Oost Nederland

T (088)
M 06
Email: @om.nl

Dit e-mailbericht is verzonden vanaf een e-mailadres dat alléén bestemd is voor rechtstreekse communicatie met geadresseerde(n). Het is niet toegestaan om dit e-mailadres op welke wijze dan ook direct of indirect ter beschikking te stellen aan derden (waaronder cliënten van advocaten). Ik verzoek u daarop te letten bij het afdrucken, kopiëren en doorsturen van dit bericht en de daarmee verband houdende correspondentie en/of bestanden.

[redacted] (PaG Den Haag)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: dinsdag 26 november 2013 13:36
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Fw: Update TGO Essen

Van: [redacted] (AP Oost-Nederland)
Verzonden: Friday, November 22, 2013 04:21 PM
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
Cc: [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: RE: Update TGO Essen

Hai [redacted]

Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

GR., [redacted]

Van: [redacted] (AP Oost-Nederland)
Verzonden: vrijdag 22 november 2013 14:46
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
CC: [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: Update TGO Essen

Beste [redacted]

T.b.v. de update in TGO Essen hierbij allereerst een tweetal documenten.

Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Wjsg

Wjsg

Verder ligt er nog een aantal onderzoeken bij het NFI, waaronder een Dacty-/DNA-onderzoek op de betreffende medicijndoosjes. Tevens moet het def sectieverslag nog komen, waarbij mogelijk sprake zal zijn van een contra-expertise ivm bevindingen letsel nek slachtoffer/letseldatering.

Wjsg

Wij zullen na bestudering van het dossier de casus voor advies voorleggen aan het Medisch exp centrum te Rotterdam. Daarna zal, via een AB, een formeel voornemen tot afhandelen van de zaak, via de PL, jullie kant op komen.

Mochten er nog vragen, dan wel onduidelijkheden zijn, dan hoor ik dat graag.

met vriendelijke groet,

officier van justitie
Arrondissementsparket Oost-Nederland
Afdeling Onderzoeken, team ondermijning

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Oost Nederland
Postbus 9032, 6800 EP Arnhem
T (088) 5.1.2i
Email: om.nl

Dit e-mailbericht is verzonden vanaf een e-mailadres dat alléén bestemd is voor rechtstreekse communicatie met geadresseerde(n). Het is niet toegestaan om dit e-mailadres op welke wijze dan ook direct of indirect ter beschikking te stellen aan derden (waaronder cliënten van advocaten). Ik verzoek u daarop te letten bij het afdrukken, kopiëren en doorsturen van dit bericht en de daarmee verband houdende correspondentie en/of bestanden.

Memo

[Redacted]

[Redacted]

6152013

Aan
Van
Doorkiesnummer(s)
Datum
Onderwerp

H.J. Berthaar
5.1.21

9 december 2013
Gevoelige zaken hulp bij zelfdoding Wjsg [Redacted] van parket Den Haag,
parket Midden-Nederland en parket Oost-Nederland

Gevraagde beslissing

In te stemmen met het verzenden van de bijgevoegde brieven aan MVenJ, de hovj Den Haag, de hovj Midden-Nederland en de hovj Oost-Nederland

Aanleiding

Wjsg [Redacted]

Casus 1 Den Haag

Wjsg [Redacted]

[Redacted text block]

Casus 2 Den Haag

Wjsg [Redacted text block]

Casus 3 Den Haag

Wjsg [Redacted text block]

[Redacted text block]

Casus 3 Midden-Nederland

Wjsg [Redacted text block]

Casus 4 Oost-Nederland

Wjsg [Redacted text block]

Voorstel BJZ

5.1.2i [Redacted text block]

Arrondissementsparket Den Haag

PARKET-GENERAAL ingekomen
 Doss M2 2013/195
 28 NOV. 2013
 M2 23345

Postadres postbus 20302, 2500 EH Den Haag



Aan het College van procureurs-generaal
Postbus 20305
2500 EH Den Haag

Bezoekadres
 Paleis van Justitie
 Prins Clauslaan 60
 2595 AJ Den Haag
 Telefoon (070) 381 31 31
 Bezoekadres
 Paleis van Justitie
 Prins Clauslaan 60
 2595 AJ Den Haag
 Telefoon (070) 3 81 31 31

Onderdeel
 Contactpersoon
 Doorkiesnummer(s)
 Datum
 Parketnummer
 Ons kenmerk
 Uw kenmerk
 Bijlage(n)
 Onderwerp

Medische zaken
 (088) 6998015
 22 november 2013

 Geen
 Hulp bij zelfdoding

Gaarne bij uw reactie
onderdeel, contactpersoon,
parketnummer / ons kenmerk
en datum vermelden

Edelachtbaar College,

Bij deze informeer ik u over een zaak betreffende hulp bij zelfdoding.

Wjsg

Wjsg

Wjsg

Wjsg

. Uit de jurisprudentie is gebleken dat algemene informatie over de beste manier om je van het leven te beroven gegeven mag worden en niet valt onder de strafbaarstelling van hulp bij zelfdoding. Deze algemene informatie bevat in zoverre een instructie dat daarin stap voor stap beschreven wordt hoe te handelen. Juridisch kan een verschil gemaakt worden met een persoonlijke instructie van de verdachte naar de patiënt die zelfdoding wil plegen, dit kan vallen onder een strafbare hulp bij zelfdoding.

Wanneer ik deze norm afzet tegen de onderhavige casus concludeer dat de informatie van Wjsg van algemene aard was. Niet is gebleken van het geven van een daadwerkelijk persoonlijke instructie aan Wjsg. Wjsg heeft — hoogstwaarschijnlijk — zelf de medicijnen besteld, zelf geprepareerd en tenslotte heeft zij zich die zelf toegediend.

Wjsg

Ik zie dan ook geen redenen alsnog aanvullend onderzoek in te doen stellen. Het voornemen van de zaakofficier is deze zaak verder te laten rusten.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,

mr. H.C.D. Korvinus
officier van justitie

College van procureurs-generaal

Voorzitter



Postadres: Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.

Hoofdofficier van justitie Midden Nederland
mr. dr. J.R. Bac
Postbus 16005
3500 DA UTRECHT

Bezoekadres:

Prins Clauslaan 16
2595 AJ Den Haag
Telefoon +31 (0)88 699 1100
Telefax +31 (0)88 699 0164

Onderdeel	Bestuurlijke en Juridische zaken
Contactpersoon	[REDACTED]
Doorkiesnummer(s)	088 [REDACTED]
Datum	10 december 2013
Ons kenmerk	PaG/BJZ/44926
Uw kenmerk	1602/25/13
Bijlage(n)	1
Onderwerp	Onderzoek hulp bij zelfdoding

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Beste collega,

Zeer bedankt voor uw inlichtingen in bovengenoemde zaak.

Bij brief van heden heeft het College de minister Van Veiligheid en Justitie niet alleen geïnformeerd over de afdoeningsbeslissing in deze zaak, maar ook over drie beslissingen van het Regioparket Den Haag in soortgelijke zaken, en over een onderzoek van het Regioparket Oost-Nederland naar mogelijke strafbare hulp bij zelfdoding. Een afschrift van deze brief treft u als bijlage aan.

Met collegiale groet,

het College van procureurs-generaal,

[REDACTED]
[REDACTED]
H.J. Bolhaar
[REDACTED]

011

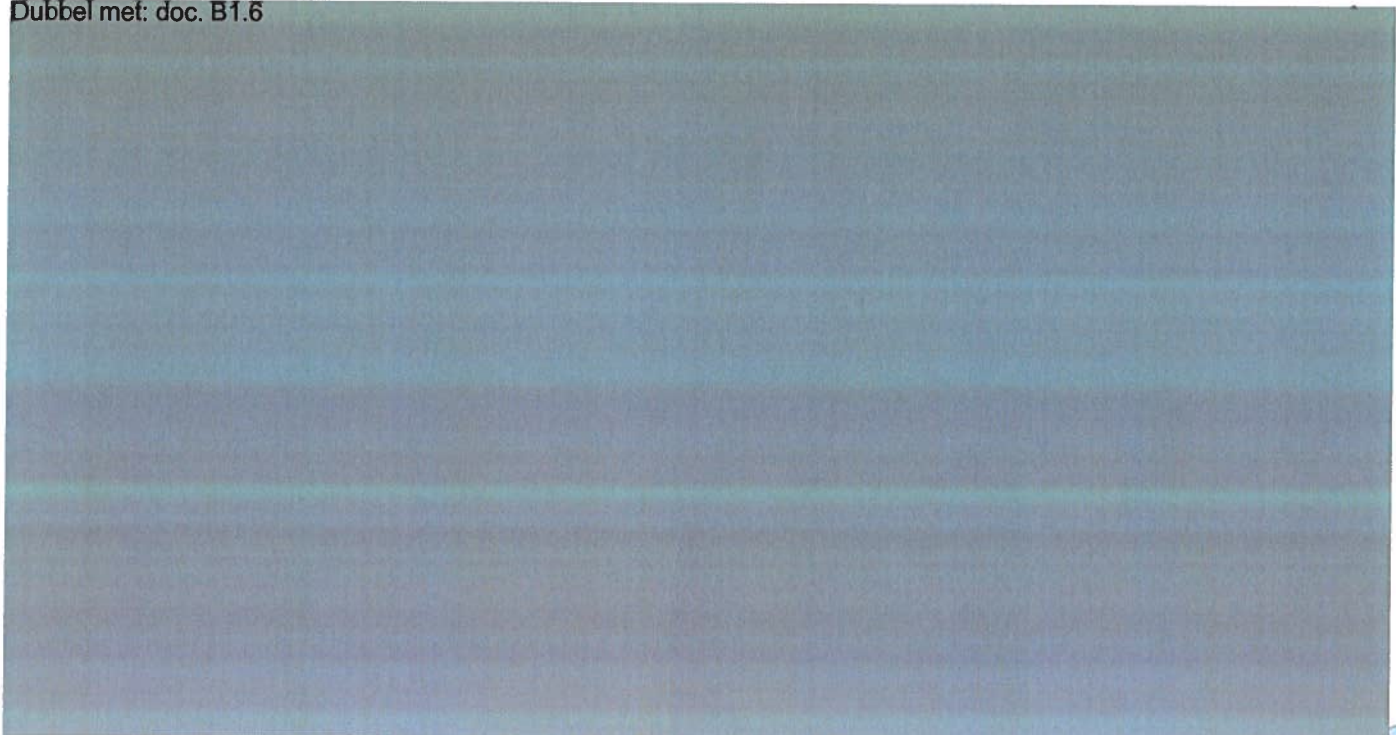
[redacted] (PaG Den Haag)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: dinsdag 26 november 2013 13:36
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Fw: Update TGO Essen
Bijlagen: TGO Essen AB2 dd 11 nov 13.doc; potentiële kandidaten tgo Essen.doc

Van: [redacted] (AP Oost-Nederland)
Verzonden: Friday, November 22, 2013 02:45 PM
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
Cc: [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland); [redacted] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: Update TGO Essen

Dubbel met: doc. B1.6





Afdeling Bestuurlijk juridische zaken

Datum: 25.11.2013

Ambtenaar: [redacted]

Dossiernummer: 2013/10788 en
 uit vóór:
 Dossier retour: JA (NEE) 2013/10716

Ondertekenaar: [redacted]

College (groene checklist invullen): Bolhaar / Moraal / van Nimwegen / Penn-Te Strake/ Van Wijk

Naam document: BJZ/Medew/ [redacted] geweligerzaken Adressering:

- 1. Wjsg [redacted] tweehaaggezaken - bijfaenhij - nu 2013
- 2. Wjsg [redacted] Midden-Nederland - bijfaenhij - nu 2013
- 3. Wjsg [redacted] tweehaaggezaken - bijfaenhij - nu 2013
- 4. Ar [redacted] Door-Nederland - bijfaenhij - nu 2013

ALOMMENIV.

- A1 Verzoek om ambtsbericht HOvJ/HAG te vóór
- A2 Rappel verzoek om ambtsbericht HOvJ/HAG te
- A3 Ontvangstbevestiging aan adressant met bericht HOvJ/HAG te om inlichtingen gevraagd.
- A4 Ontvangstbevestiging aan adressant.....met zsm bericht.
- A4.a Ontvangstbevestiging aan adressant na overdracht (door MvV&J/HOvJ/HAG/OVO/Politie)
- A5 Tussenbericht aan adressant met antwoord vóór
- A6 Overdracht aan HOvJ/HAG temet/zonder bericht van afdoening
- A7 Bericht aan adressant van overdracht namens de MvV&J aan HOvJ/HAG te
- A8 Bericht aan adressant van overdracht aan HOvJ/CVOM(MULDER)/CJIB/HAG te
- A9 Afdoeningsbericht aan MvV&J
- A10 Informatiekopie voor dossier aan *Uw kenmerk*
- A11 Toezending dagvaarding aan LA; stukken: WEL / GEEN / REEDS IN BEZIT
- A13 Infokopie aan HOvJ / HAG te *Uw kenmerk*
- A14 Begeleidingsbrief PI
- A15 Verklaring finale kwijting en beschikking
- A16 Ontvangstbevestiging en verdagingsbericht

KAMERVragen:

- K1 Verzoek om ambtsbericht HOvJ/HAG tevóór
- K2 Aanbiedingsbrief concept-antwoorden aan MvV&J
- K3 Toezending kopie conceptantwoord aan MvV&J aan HOvJ/HAG te *Uw kenmerk*
- K4 Toezending kopie antwoord van MvV&J aan TK aan HOvJ/HAG te *Uw kenmerk*

NATIONALE OMBUDSMAN:

- N1 Ambtsbericht HOvJ/HAG te vóór.....
- N2 Ontvangstbevestiging aan NO
- N3 Aanbiedingsbrief conceptreactie aan MvJ met aanhef reactie MvV&J op klacht
- N4 Afschrift HOvJ/HAG te van reactie MvV&J op klacht *Uw kenmerk*.....
- N5 Bericht aan HOvJ/HAG te dat NO onderzoek heeft beëindigd *Uw kenmerk*.....
- N6 Toezending rapport NO aan HOvJ/HAG te

BESLAG: Conservatoir/Executoriaal

- B1 Voor afgeven verklaring doorsturen naar parket en BOOM... *Uw kenmerk*
- B2 Ter info doorsturen naar parket en BOOM... *Uw kenmerk*
- B3 Terugsturen naar departement *Uw kenmerk*

DIVERSEN:

Meezenden: met 1 2 en 4 kopie van (3)
 met 11

Geachte mevrouw [REDACTED]

Op verzoek geef ik u hierbij de gevraagde toelichting in de vorm van een ambtsbericht inzake TGO Essen (onderzoek naar het overlijden van Wjsg [REDACTED])

Het betreft een aanvulling op de eerder opgemaakte ambtsberichten d.d. 22 oktober 2013 en 11 november 2013 (bijgevoegd als bijlage).

Casus

Wjsg [REDACTED] oktober 2013 is Wjsg [REDACTED] levenloos in haar bed aangetroffen. Het district Gelderland Midden, eenheid Oost Nederland, heeft vervolgens onderzoek gedaan naar de feiten en omstandigheden rondom dit overlijden. Gelet op de bevindingen van de doorzoeking en de eerste uitkomsten van de sectie is besloten tot het instellen van een Team Grootschalig Optreden (TGO), waarbij sprake was van een verdenking ter zake levensbeëindiging op verzoek (293 Wsr) door een tot op dat moment onbekend gebleven persoon, dan wel hulp bij zelfdoding (art 294 Wsr).

Onderzoek

Er is sectie op het lichaam verricht en een aanvullend toxicologisch onderzoek gedaan. In het definitief sectieverslag wordt geconcludeerd dat het overlijden van Wjsg [REDACTED] kan worden verklaard door intoxicatie 5.1.2.i [REDACTED]

[REDACTED], al dan niet in combinatie met verstikking ten gevolge van een vorm van mechanische belemmering van de ademhaling (beperkte bloeditstoringen in oppervlakte/diepere spieren in de hals). 5.1.2c [REDACTED]. In de woning is een afscheidsbrief aangetroffen, waarin stond vermeld dat zij Wjsg [REDACTED] hulp heeft gehad van iemand, een vreemde, die haar iets heeft verteld over hoe dat ging. Ook is in de woning een verscheurde brief gevonden, waarop een soort schema lijkt te staan over wat wanneer aan medicijnen moet worden ingenomen. De tekst van dit schema geeft een manier van handelen aan, zoals omschreven in het boek "Uitweg" van Boudewijn Chabot en Stella Braam met betrekking tot zelfeuthanasie. 5.1.2c [REDACTED]

[REDACTED] 5.1.2i [REDACTED]. Deze medicatie lijkt niet te zijn verkregen in het reguliere circuit, aangezien de normale stickers met gegevens (via apotheek) op deze verpakkingen ontbreken. De aangetroffen medicatie behoren tot de groep opiaten. Bij een overdosis aan genoemde medicijnen dan wel in combinatie kunnen deze medicijnen de dood tot gevolg hebben. Zoals eerder aangegeven is bij sectie een verhoogde concentratie van genoemde stoffen in bloed aangetroffen.

Daarnaast is uitgebreid tactisch onderzoek gedaan, waarbij meerdere personen als getuigen zijn gehoord. Hieruit blijkt dat Wjsg [REDACTED] al langere tijd een euthanasiewens had en dat zij hierover meermalen contact heeft gehad met de huisarts. Uiteindelijk is zij met deze wens terecht gekomen bij Wjsg [REDACTED]

Wjsg . Vast is komen te staan dat een Wjsg
Hij is meermalen op huisbezoek geweest en heeft meermalen telefonisch contact gehad met haar.

Verdenking artikel 294 Wsr

Gelet op de in de woning aangetroffen afscheidsbrief, de aangetroffen medicijnen, de verscheurde gebruiksaanwijzing en de diverse getuigen die verklaren over zowel de contacten tussen Wjsg als over de hulp die Wjsg zou hebben geboden bij het verkrijgen van medicijnen, is Wjsg aangemerkt als verdachte ter zake artikel 294 Wsr. Tijdens het onderzoek is met name stil gestaan bij de vraag wat zijn betrokkenheid exact heeft ingehouden en hoe concreet/persoonlijk zijn advies is geweest aan Wjsg.

Wjsg is gehoord als verdachte. In zijn verklaringen bevestigt Wjsg dat hij meermalen contact heeft gehad met het slachtoffer over haar euthanasiewens. Wjsg geeft aan dat hij het boek "uitweg" van Boudewijn Chabot heeft besproken met het slachtoffer. Hij weet precies wat juridisch toegestaan is bij hulp bij zelfdoding en wat niet. Hij geeft personen dan ook nooit concreet advies of middelen, zoals medicatie. Omdat het Wjsg niet beschikte over een computer/internet aansluiting, heeft hij haar drie telefoonnummers gegeven (op internet te vinden) waarvan hij wist dat deze eerder door andere personen zijn gebruikt in verband met het bestellen van de benodigde medicijnen. Wjsg geeft in zijn verklaring aan niet meer te weten welke telefoonnummers hij toen heeft verstrekt, evenmin weet hij wie Wjsg uiteindelijk heeft gebeld/ hoe zij de medicatie feitelijk heeft gekregen.

Uit onderzoek is gebleken dat Wjsg haar medicijnen zeer waarschijnlijk heeft besteld bij Wjsg

In dit onderzoek een grote hoeveelheid medicatie, gelijk als bij mw
aangetroffen, in beslag genomen en is een telefoon in beslag genomen. ^{5.1.2}_c

Ook blijkt van contacten tussen dit nummer van Wjsg en Wjsg

Kijkend naar de jurisprudentie omtrent hulp bij zelfdoding, dan volgt hieruit de norm dat, wanneer het handelen van een betrokkene het karakter krijgt van persoonlijke instructie en daarmee dus verder gaat dan het verstrekken van algemene inlichtingen, sprake kan zijn van strafbare hulp bij zelfdoding.

Wjsg stelt dat wat hij heeft gedeeld met Wjsg enkel algemene, voor een ieder opvraagbare, informatie betreft, met name afkomstig uit het boek "Uitweg" van Bouwewijn Chabot. Dit komt overeen met hetgeen Wjsg in haar brief heeft geschreven Wjsg

Ook met betrekking tot de medicatie stelt Wjsg dat hij enkel algemene informatie heeft verstrekt, Wjsg

Wjsg [redacted]. Hoewel getuigen spreken over het feit dat de medicatie “via Wjsg [redacted] is geregeld”, zegt deze opmerking niets over op welke wijze dit dan is gebeurd en of deze hulp verder is gegaan dan het verstrekken van algemene op internet verkrijgbare informatie. Ook de later gevonden connectie tussen Wjsg [redacted] en de later aangehouden Wjsg [redacted] is onvoldoende concreet om te stellen dat sprake is van een persoonlijke instructie dan wel concrete hulp door Wjsg [redacted]. Het lijkt er dus op dat het optreden van Wjsg [redacted] enkel een informatief karakter heeft gehad. Hoewel uit onderzoek niet helemaal duidelijk is geworden wat de oorsprong is van de ingenomen medicatie en wat de precieze rol van [redacted] hierbij is geweest, is dit niet van dusdanige aard dat een strafvervolg op grond hiervan gerechtvaardigd is.

Het Expertisecentrum Medische Zaken (EMZ) van het arrondissementsparket Rotterdam is in deze casus om advies gevraagd. Zij hebben het dossier bestudeerd en in lijn met bovenstaande conclusies geadviseerd. Het EMZ heeft aan “dat duidelijk is dat er op meerdere momenten contacten zijn geweest, maar dat deze contacten allen een informatief karakter hebben gehad, hetgeen niet strafbaar is.”^{5.2.1} [redacted]

Verdenking artikel 293 WvSr

Het NFI heeft gerechtelijke sectie uitgevoerd. Hierbij werd onder andere vastgesteld dat beperkte bloeditstortingen werden gezien in de oppervlakkige en diepere spieren in de hals beiderzijds ter hoogte van de schildklier en het strottenhoofd.

Gelet op de conclusie van de patholoog (dat vooralsnog geen doodsoorzaak kon worden vastgesteld. Gelet op de sectiebevindingen dient een intoxicatie, verwurging of een combinatie van beide als mogelijke doodsoorzaak worden overwogen) is vrij snel in het onderzoek de verdenking gerezen dat een op dat moment onbekend persoon (NN) mogelijk actief betrokken zou kunnen zijn geweest bij het overlijden van Wjsg [redacted] (ex art 293 WvSr). Onderzoek zou moeten uitwijzen of een persoon kort voor/tijdens het overlijden van Wjsg [redacted] aanwezig is geweest in de woning en haar bij/met overlijden op enigerlei wijze heeft geholpen.

Technisch onderzoek, noch tactisch onderzoek, heeft echter concrete aanwijzingen opgeleverd van de aanwezigheid van een persoon in de woning kort voor/tijdens het overlijden van [redacted], hetgeen voor genoemd verwijt een vereiste is.

Ook overigens heeft onderzoek naar de verdenking van 293 WvSr geen bewijs opgeleverd.

5.1.2c + 5.1.2i [redacted]

Vanuit het onderzoeksteam is een lijst aangeleverd met de personen die met Wjsg hierover hebben gesproken. Wat opviel was de hoeveelheid contacten in korte tijd over het onderwerp zelfmoord en het onderwerp medicatie (zie AB 2 d.d. 11 november 2013).

Vanuit het OM is contact geweest met IGZ, waarin bovenstaande is gedeeld. Wij hebben aangegeven dat wij enkel onderzoek doen ivm het overlijden van [redacted] en geen zelfstandig zullen gaan & kunnen gaan doen naar genoemde contacten. De IGZ heeft aangegeven zelf met Wjsg over deze kwestie in gesprek te gaan.

Voorgenomen besluit

Kijkend naar bovenstaande ben ik voornemens 5.2.1 [redacted]

Dat deel van het onderzoek, wat ziet op de verdenking ter zake art 293 WvSr, is stopgezet. Er is geen concrete verdachte in beeld gekomen en onderzoek heeft, buiten de bevindingen van de sectie, geen ander bewijs opgeleverd dat wijst op actieve betrokkenheid van een derde bij het overlijden van Wjsg, zoals bedoeld in art 293 WvSr.

Ik hoop dat u hiermee voldoende bent geïnformeerd. Vanzelfsprekend ben ik bereid, zo nodig en waar mogelijk, nadere informatie te verschaffen.

Met vriendelijke groet,

Mr. [redacted]
17 oktober 2014

Bijlagen:

- AB d.d. 22 Oktober 2013
- AB 2 d.d. 11 November 2013

Geachte [REDACTED]

Op verzoek geef ik u hierbij de gevraagde toelichting in de vorm van een ambtsbericht in het onderzoek naar het overlijden van mevrouw Wjsg [REDACTED], waarbij mogelijk sprake is van levensbeëindiging op verzoek dan wel hulp bij zelfdoding (TGO Essen).

Casus

Wjsg [REDACTED] oktober 2013 rond Wjsg [REDACTED] komt de melding dat er in woning aan Wjsg [REDACTED] de bewoonster levenloos in haar bed is aangetroffen. De betreffende persoon bleek te zijn: Wjsg [REDACTED]

De politie is door GGD-arts gebeld i.v.m. verdachte omstandigheden ter plaatse. De eerste bevindingen van GGD-arts en later politie was dat betreffende Wjsg [REDACTED] vermoedelijk zichzelf van het leven had beroofd door middel van het innemen van vermoedelijk vla met daarin medicijnen/andere stof/vloeistof.

De woning was afgesloten met sleutel (mogelijk van buitenaf).

In de woning is geen computer, noch internetaansluiting, aangetroffen. Er is 1 telefoon in beslag genomen.

5.1.2c [REDACTED]

In de woning werd een afscheidsbrief gevonden, waarin de volgende passage stond:

Wjsg [REDACTED]

”

Van de GGD-arts werd vernomen dat de overledene een euthanasiewens had. Wjsg [REDACTED]

De medicijnen (soort/hoeveelheid) die in de woning lag was volgens de GGD-arts niet voldoende/van dien aard dat slachtoffer daaraan zou kunnen zijn overleden.

Gelet op deze bevindingen is besloten tot een doorzoeking van de woning.

Hierbij is een brief gevonden (verscheurd) waarop een soort schema lijkt te staan over wat wanneer moet worden ingenomen (zonder namen van medicijnen). Ook is een bakje naast het bed van het slachtoffer aangetroffen, met daarin resten van waarschijnlijk gele vla. 5.1.2c [REDACTED]

[REDACTED]. Op deze doosjes zaten geen stickers (van apotheek). Volgens de GGD-arts is een aantal van deze medicijnen 5.1.2i [REDACTED] geschikt om na inname hieraan te overlijden.

Op basis van deze bevindingen is besloten tot sectie. Wjsg oktober 2013 is door het NFI gerechtelijke sectie uitgevoerd. Hierbij werd onder andere vastgesteld dat beperkte bloeduitstortingen werden gezien in de oppervlakkige en diepere spieren in de hals beiderzijds ter hoogte van de schildklier en het strottenhoofd. De voorlopige conclusie luidde dat vooralsnog geen doodsoorzaak kon worden vastgesteld. Gelet op de sectiebevindingen dient een intoxicatie, verwurging of een combinatie van beide als mogelijke doodsoorzaak worden overwogen.

Start TGO

Wjsg oktober 2013 is, gelet op bovenstaande bevindingen, besloten tot het instellen van een TGO, waarbij de volgende centrale (onderzoeks)vragen werden gesteld:

- Heeft Wjsg inderdaad hulp gehad van een persoon?
- Zo ja, van wie (ID)? En vanuit welke hoedanigheid?
- Zo ja, wat hield deze hulp concreet in (in verband met de gerezen verdenking ex artikelen 293 en 294 WvSr).

Op donderdag Wjsg oktober 2013 is een getuige gehoord. Zij verklaart Wjsg

[Redacted]

Wjsg

[Redacted]

Wjsg, subs. 5.1.2c

[Redacted]

Daarnaast zijn goederen in beslag genomen die onderzocht zullen gaan worden op sporen (dna/dacty) van derden.

Personalia:

Wjsg

[Redacted]

NB:

Wjsg

[Redacted text block]

Strafrechtelijk kader:

Artikel 293 Sr (levensbeëindiging op verzoek)

Artikel 294 Sr (hulp bij zelfdoding)

Uitkomsten voorlopig toxicologisch onderzoek d.d. 21 oktober 2013:

In het hartbloed zijn de volgende stoffen aangetroffen:

5.1.2i

[Redacted text block]

Tevens zijn er aanwijzingen gevonden voor omzettingsproducten van 5.1.2i

[Redacted text block]

Er moet nog onderzoek plaatsvinden van het femoraalbloed, waarna pas iets gezegd kan worden over de exacte waarden van stoffen gemeten in het lichaam. Daarna is het mogelijk om een juiste interpretatie van de doodsoorzaak te geven. Dit vervolgonderzoek zal waarschijnlijk niet eerder dan half november gereed zijn.

MMA-melding

Wjsg oktober 2013 is een MMA melding binnengekomen bij de politie. De melding houdt kort gezegd in Wpg

[Redacted text block]

Nader te verrichte onderzoekshandelingen:

5.1.2c

[Redacted text block]

De hiervoor opgesomde onderzoekshandelingen zijn (vanzelfsprekend) niet limitatief. Het gaat om de centrale vraag of sprake is van strafbare hulp. Strafbare hulp in de vorm van een actieve handeling door een derde in t kader van artikel 293 Wsr (verwuring/toedienen medicatie) dan wel hulp in de vorm van concrete instructies/advies en/of verstrekken van de benodigde medicijnen door een derde in het kader van art. 294 lid 2 Wsr.

Media:

Over deze zaak is nog niet gepubliceerd.

Overleg:

Er is over deze zaak contact gezocht met het expertisecentrum medische zaken.

Ik hoop dat u hiermee voldoende bent geïnformeerd. Vanzelfsprekend ben ik bereid, zo nodig en waar mogelijk, nadere informatie te verschaffen.

Met vriendelijke groet,

Mr. [REDACTED]
Officier van Justitie
22 oktober 2013

Arrondissementsparket Den Haag

Postadres postbus 20302, 2500 EH Den Haag

College van Procureurs-generaal
t.a.v. dhr. mr. H.J. Bolhaar
Postbus 20305
2500 EH Den Haag

PARKET-GENERAAL ingekomen
Doss 2012/16716
- 6 JUNI 2013
No B12 60246

Onderdeel
Contactpersoon
Doorkiesnummer(s)
Datum
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Bijlage(n)
Onderwerp

Medische Zaken

(070) [redacted] / Fax (070) [redacted]
4 juni 2013
MZ12004
HOVJ Uit 442

Gaarne bij uw reactie
onderdeel, contactpersoon,
parketnummer / ons kenmerk
en datum vermelden

Voorgenomen septs inz. hulp bij zelfdoding

Geachte heer Bolhaar,

Graag informeer ik u over een tweetal zaken waarbij een medewerker van Wjsg [redacted] een rol speelde bij een zelfdoding.

Casus1:

Wjsg [redacted]

Wjsg [redacted]

Wjsg



De (weinige) jurisprudentie omtrent hulp bij zelfdoding stelt als norm dat, wanneer het handelen van een betrokkene het karakter krijgt van een daadwerkelijke instructie en daarmee dus verder gaat dan het verstrekken van (algemene) inlichtingen, sprake kan zijn van strafbare hulp bij zelfdoding (zie hiertoe onder andere HR 18 maart 2008, LJN BC4463, waarin de lijn van eerdere rechtspraak werd bevestigd). Het spreekt voor zich dat handelen dat v erder gaat al gauw strafbaar is.

Wjsg



Wjsg



Al met al heb ik besloten dat die laatste omstandigheden zo zwaar wegen dat ik deze zaak met de sepotcode 02 zou willen seponeren. Immers, er is geen sprake geweest van een daadwerkelijke instructie aan de su icidepleger, mede in aanmerking nemende het tijdsverloop en de aanwezigheid van een derde persoon bij de su icide.

Casus 2:

Wjsg



Wjsg



W
s

Besloten is om in deze zaak voorshands geen verder strafrechtelijk onderzoek in te stellen. Die beslissing kwam voort uit het kader dat hierboven al werd geschetst. Gezien het tijdverloop tussen het contact met ^{Wjsg} en de daadwerkelijke levensbeëindiging, alsmede de wijze waarop het leven werd beëindigd staat in deze kwestie in mijn ogen voldoende vast dat geen sprake is van actieve sturing van de zijde van ^{Wjsg}, terwijl er juist wel sprake is van ruim voldoende tijdsverloop tussen het contact van ^{Wjsg} met de suicidepleger en de uiteindelijk gevolgde suicide. De overledene heeft elke keer zelf de beslissing genomen al dan niet iets te doen met de aan hem verschaft informatie. Ik zie geen redenen alsnog aanvullend onderzoek in te doen stellen. Mijn voornemen is dan ook deze zaak verder te laten rusten.

Ik heb deze voornemens aan het Expertisecentrum Medische Zaken kenbaar gemaakt en hen gevraagd om advies. Zij gaven aan dat zij het eens waren met mijn conclusie, en benadrukten nog dat het slechts geven van adviezen naar hun oordeel niet is aan te merken als een strafbaar feit. Indien de betreffende consulent daadwerkelijk de medicatie had aangeleverd zou dat wellicht anders zijn geweest.

Ik wil het College graag in kennis stellen van deze voornemens.

Hoogachtend,

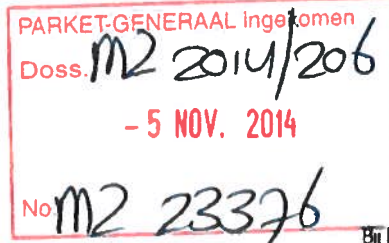
~~mr. H.C.D. Korvinus~~
hoofdofficier van Justitie

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Oost-Nederland

Postadres: Postbus 9032, 6800 EP Arnhem

Bezoekadres
Eusebiusbinnensingel 28
6811 BX Arnhem
Tel. 088 695.1.21
Fax 088 695.1.24

College van Procureurs-Generaal
t.a.v. [redacted]
afdeling BJZ
Postbus 20305
2500 EH Den Haag



Afdeling
Contactpersoon
Doorkiesnummer
Datum
E-mail
Uw kenmerk
Ons kenmerk
Onderwerp
Bijlage(n)

bestuurssecretariaat

088 - 5.1.2i [redacted]
3 november 2014

ambtsbericht TGO Essen
3

Bij beantwoording
de datum en ons
kenmerk vermelden.

Wilt u slechts één
zaak in uw brief
behandelen.

Geachte [redacted]

Volgens afspraak treft u bijgaand het ambtsbericht inzake TGO Essen aan.
Vrijdag 31 oktober jl. heeft u deze reeds per email ontvangen.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
mr. A.C. Maan
plv. Hoofdofficier van Justitie

[redacted] (PaG Den Haag)

Van: Secretariaat BJZ (PaG Den Haag)
Verzonden: dinsdag 10 februari 2015 16:48
Aan: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl
CC: [redacted]@minvenj.nl; [redacted]@minvenj.nl
Onderwerp: TGO Essen (BJZ/47176)
Bijlagen: Gescand vanaf een MFP.PDF; BJZ 47176.rtf

Goedemiddag,

Hierbij mail ik jullie de brief van het College van procureurs-generaal inzake bovengenoemd onderwerp.

Met vriendelijke groet,

[redacted]

Openbaar Ministerie
Parket-Generaal
Afdeling Bestuurlijke en Juridische Zaken
Kamer 5.11
Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag
T: 088 [redacted]
F: 088 [redacted]
E [redacted]@om.nl
www.om.nl

NL. IN JAN.
2015**Belangrijkste feiten en omstandigheden**

- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wanneer is sprake van 294 Sr? Er moet sprake zijn van een 'persoonlijke instructie' daarmee dus verder gaand dan het verstrekken van algemene inlichtingen.

Voorstel sepot:

- Onderzoek 293 (levensbeëindiging op verzoek) is stop gezet; onderzoek 294 wordt sepot 02.
- Er blijkt niet van meer advies dan algemene inlichtingen.
- Onvoldoende connectie tussen Wjs en Wjsg om te spreken van persoonlijke instructie.
- Geen betrokkenheid Wjsg met uitvoering.

- Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]
- Advies EMZ: sepot.

Vervolg?

- 5.1.2c + 5.1.2i [redacted]
[redacted]
[redacted]
- Er is kennelijk een 'zaak' stuk gemaakt. NI. voorgenomen levenseinde van Wjsg [redacted] die contact had met Wjsg. Route: recherchevrij → politie → IGZ → huisarts Wjsg [redacted].

- 5.1.2c + 5.1.2i Wjs kennelijk ook onvoldoende om aan te nemen dat sprake is van méér dan alleen algemene inlichtingen?
- Wat kan IGZ richting Wjsg [redacted]

[REDACTED] (AP Oost-Nederland)

Van: [REDACTED] (AP Oost-Nederland)
Verzonden: maandag 20 oktober 2014 16:49
Aan: [REDACTED] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: FW: AB TGO Essen: voorstel afdoening ivm gevoeligheid zaak
Bijlagen: TGO Essen AB2 dd 11 nov 13.doc; Ambtsbericht TGO Essen.doc; AB 3 TGO Essen okt 14.doc

Alsnog vergeten om n APON nr erop te zetten :(sorry

mr. [REDACTED]
Officier van Justitie
Arrondissementsparket Oost-Nederland
Afdeling Beleid en Strategie (District Twente)
Telefoon: [REDACTED]



Dit e-mailbericht is verzonden vanaf een e-mailadres dat alléén bestemd is voor rechtstreekse communicatie met geadresseerde(n). Het is niet toegestaan om dit e-mailadres op welke wijze dan ook direct of indirect ter beschikking te stellen aan derden (waaronder cliënten van advocaten). Ik verzoek u daarop te letten bij het afdrukken, kopiëren en doorsturen van dit bericht en de daarmee verband houdende correspondentie en/of bestanden.

-----Oorspronkelijk bericht-----

Van: [REDACTED] (AP Oost-Nederland)
Verzonden: zondag 19 oktober 2014 21:28
Aan: [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland); [REDACTED] (AP Oost-Nederland)
CC: [REDACTED] (AP Oost-Nederland)
Onderwerp: FW: AB TGO Essen: voorstel afdoening ivm gevoeligheid zaak

achte [REDACTED]

Hierbij het ambtsbericht in de zaak TGO Essen. Het gaat om het derde ambtsbericht. De overige twee ambtsberichten kunnen als bijlage worden toegevoegd.

Ik wens jullie een prettig (restje) weekend toe,

Openbaar Ministerie

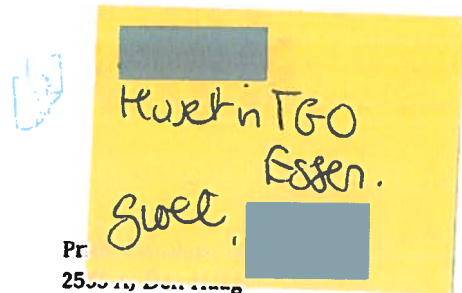
College van procureurs-generaal

Voorzitter

Postbus 20305, 2500 EH Den Haag.

Hoofdofficier van Justitie Oost-Nederland
 mr. N.G. Zandee
 Postbus 9032
 6800 EP ARNHEM

Pr
 2500 EH Den Haag
 Telefoon +31 (0)88 699 1100
 telefax +31 (0)88 699 0164



Onderdeel	Bestuurlijke en Juridische zaken
Contactpersoon	mr. [redacted]
Doorkiesnummer(s)	088 5.1.2i [redacted]
Datum	10 december 2013
Ons kenmerk	PaG/BJZ/44922
Uw kenmerk	TGO Essen
Bijlage(n)	1
Onderwerp	onderzoek hulp bij zelfdoding

Bij beantwoording de datum en ons kenmerk vermelden. Wilt u slechts één zaak in uw brief behandelen.

Beste collega,

Zeer bedankt voor uw inlichtingen in bovengenoemde zaak.

Bij brief van heden heeft het College de minister Van Veiligheid en Justitie niet alleen geïnformeerd over het onderzoek in deze zaak, maar ook over de afdoeningsbeslissing in een zaak van het parket Midden-Nederland en over drie beslissingen van het Regioparket Den Haag in soortgelijke zaken. Een afschrift van deze brief treft u als bijlage aan.

Graag wordt het College door u op de hoogte gehouden van relevante ontwikkelingen in het onderzoek

Met collegiale groet,

het College van procureurs-generaal,

A.J. Bolhaar

(PaG Den Haag)

Van: Otte, M. (PAG Den Haag)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 21:18
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
CC: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (Parket-Generaal); [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Antw: gevoelige zaak Wjsg [redacted]

5.2.1 [redacted]
[redacted]

Groet en dank voor de goede wensen,
Rinus

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Datum: 7 maart 2018 om 21:10:12 CET
Aan: Otte, M. (PAG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
CC: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>, [redacted] (Parket-Generaal) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: gevoelige zaak Wjsg [redacted]

Rinus,

Ik informeer je hierbij over een gevoelige zaak met een 'medisch' tintje: het zou kunnen dat je morgen wordt bevroegd maar misschien ook niet. In ieder geval willen we niet dat je door deze zaak wordt overvallen, vandaar nu even slechts ter info: het departement kwam ook al op de lijn met deze zaak.

Betreft een kwestie van Zeeland-West Brabant:

- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted].

5.2.1

5.2.1

Tot zover en wordt ongetwijfeld vervolgd.

Fijne avond en heel veel succes morgen.

Gr. 

(PaG Den Haag)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: maandag 12 maart 2018 8:55
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Antw: Jij hebt Trouw toch? Ik stuur het je voor de zekerheid toe

Dan [redacted]

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Datum: 12 maart 2018 om 08:47:28 CET
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>
CC: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PAG) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: Jij hebt Trouw toch? Ik stuur het je voor de zekerheid toe

Poeder van Drion' niet meer naar particulier

Copyright 2018 De Persgroep Nederland BV
 All Rights Reserved

deVerdieping
Trouw

Trouw

10 maart 2018 zaterdag

Vandaag; Blz. 4

498 woorden

EDWIN KREULEN, REDACTIE GEZONDHEID & ZORG

Na een oproep van ouders wier dochter een eind aan haar leven maakte met een 'zelfdodingspoeder', stopt een leverancier met de verkoop van het middel.

middel bij zelfdoding

De leverancier van een middel dat 'het poeder van Drion' wordt genoemd is helemaal gestopt met de verkoop aan particulieren. Dit na een dramatische oproep van de ouders van de negentienjarige Ximena Knol, die het poeder gebruikte om een eind te maken aan haar leven (zie het interview hiernaast).

Het zelfdodingsmiddel was al onderwerp van felle discussie sinds de Coöperatie Laatste Wil (CLW) een half jaar geleden aankondigde een betrouwbaar 'poeder van Drion' te hebben gevonden. CLW is een vereniging die zich beijvert voor een middel waarmee mensen zelf uit het leven kunnen stappen. Mensen die tenminste een half jaar lid zijn van de vereniging zouden dan het 'poeder van Drion' kunnen krijgen.

Die aankondiging zorgde voor kritiek. Tegenstanders vreesden dat het middel hiermee niet alleen in handen zou komen van ouderen die hun leven voltooid achtten, maar ook van jonge mensen met psychische problemen.

Een aantal mensen bleek niet te willen wachten op de verstrekking via CLW. Dat merkte het bedrijf van Rob en Jolanda Lemmens in het Limburgse Beek. Die leverancier zag na de aankondiging door CLW het aantal bestellingen

door particulieren ineens stijgen.

Daarop besloot de leverancier een rem te zetten op de onbeperkte verkoop van het middel. Alleen particulieren die geloofwaardig verklaarden dat ze het voor een ander doel inzetten, konden het bestellen.

Ximena Knol, die psychische problemen had, ontweek die rem door te verklaren dat ze het middel zou gebruiken voor een 'schoolproject'. Dat is niet ongebruikelijk bij deze stof, waarvan de chemische naam noch door CLW noch door de leverancier ooit bekend is gemaakt. Dit om kwetsbare mensen niet op gedachten te brengen.

"De verkoop is niet verboden, maar wij kunnen niet bij iedereen voor 100 procent controleren of men het wel goed gebruikt", zegt Jolanda Lemmens. Daarom is het vanaf deze week helemaal niet meer verkrijgbaar voor particulieren.

Lemmens vindt dat CLW het middel niet langer moet promoten. Ze zegt de verkoop te hebben aangekaart bij zorginspectie IGJ, maar nog geen reactie te hebben ontvangen.

De Coöperatie geeft leden een handleiding om het middel te gebruiken. En ze krijgen het poeder in een kluisje dat alleen door hen geopend kan worden. Daarmee is inname van het poeder, volgens CLW, een handeling van het betrokken lid. Er is dus geen sprake van hulp bij zelfdoding, wat strafbaar zou zijn.

Of het **Openbaar Ministerie** er zo ook over denkt, kan pas worden bepaald nadat zo'n zelfdoding heeft plaatsgevonden. Het is onduidelijk of Ximena Knol lid was van CLW. De familie vond bij haar lichaam een pijnstiller die in een CLW-handleiding wordt aangeraden om vooraf in te nemen, om heftige reacties van misselijkheid te voorkomen.

'Wij kunnen niet bij iedereen voor 100 procent controleren of men het wel goed gebruikt'

Leverancier Jolanda Lemmens

Leverancier Lemmens vindt dat Coöperatie Laatste Wil het middel niet langer moet promoten

[Redacted] (PaG Den Haag)

Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)
Verzonden: maandag 19 maart 2018 17:05
Aan: [Redacted] (PaG Den Haag)
CC: [Redacted] (AP Oost-Brabant)
Onderwerp: Antw: Wjsg

[Redacted]
Wjsg, 5.1.2c, 5.2.1

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

Buiten reikwijdte

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

[Redacted]

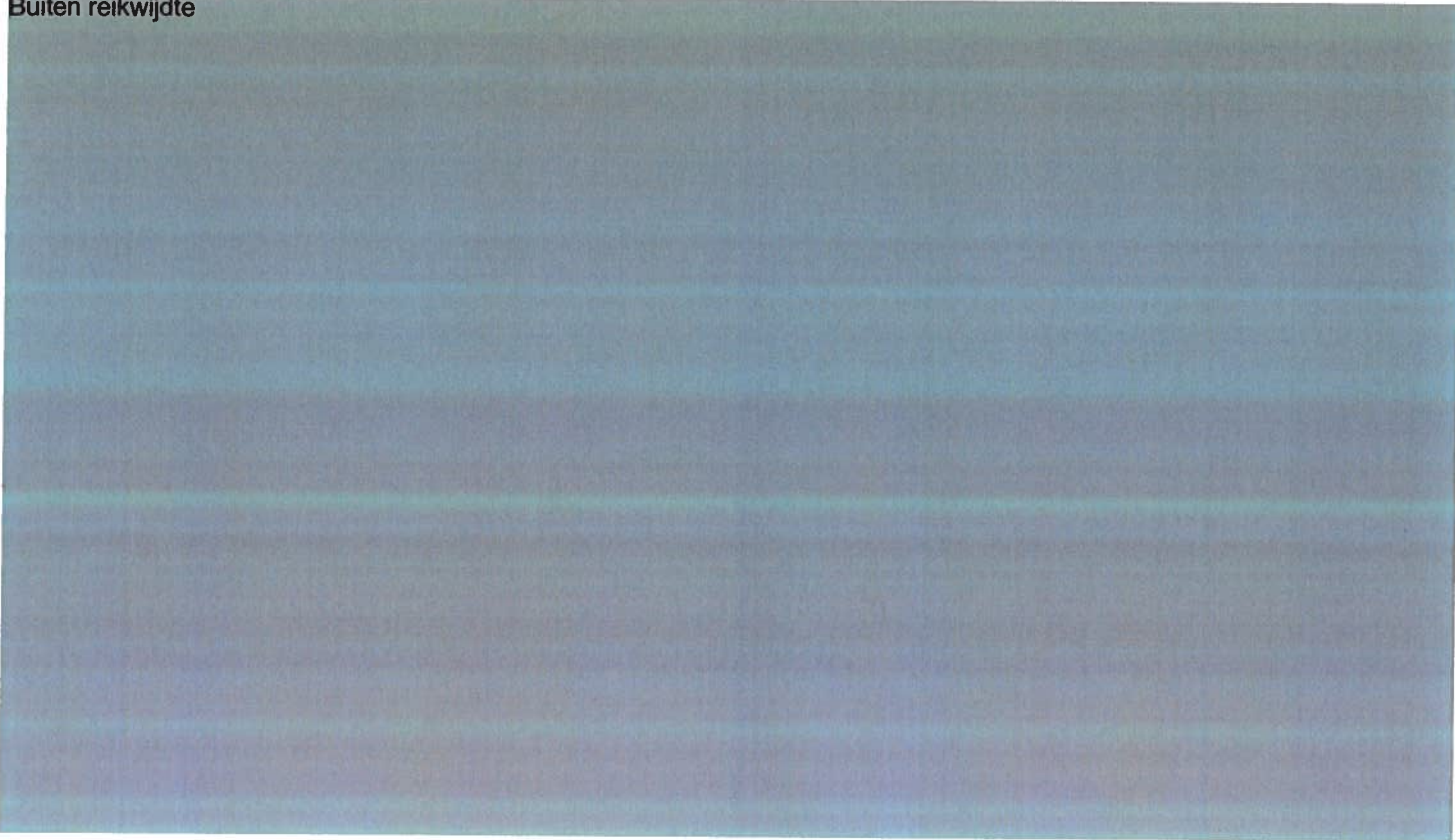
[Redacted]

Hartelijke groet,

Jan Jaap Smilde
Plv. Hoofdofficier OM Oost-Brabant
Verstuurd per Ipad

Buiten reikwijdte

[Redacted]



Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Verzonden: woensdag 28 augustus 2019 15:46
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>
Onderwerp: RE: Doorst: Artikel 12 Sv-procedure

Dank!

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: dinsdag 20 augustus 2019 21:23
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
CC: [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Doorst: Artikel 12 Sv-procedure

Ha [redacted]

Ter info.

Gr,
[redacted]

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>
Datum: 20 augustus 2019 om 21:22:30 CEST
Aan: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minjenv.nl>
Onderwerp: Antw: Artikel 12 Sv-procedure

Er zitten wat hinderlijke foutjes in de mail, ik was even afgeleid en drukte te snel op verzenden.

‘Wjsg, 5.2.1
[redacted]

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>
Datum: 20 augustus 2019 om 19:02:11 CEST
Aan: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]minjenv.nl>
Onderwerp: Antw: Artikel 12 Sv-procedure

Dank je [redacted] Ik geef het door aan de behandelaar ons die veel met [redacted] te maken hebben. Wjsg
[redacted]
[redacted]

Van: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minjenv.nl>

Datum: 20 augustus 2019 om 16:34:54 CEST

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>

Onderwerp: Artikel 12 Sv-procedure

Hoi [redacted]

Collega's van VWS kwamen vandaag bij ons op de lijn over het volgende.

5.1.2i [redacted]

5.1.2i [redacted]

Wij laten dit verder aan jullie, maar het leek ons goed jullie hierover te informeren.

Groet,

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

025

(PaG Den Haag)

Van: (PaG Den Haag)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 19:52
Aan: (PaG Den Haag)
CC: (Parket-Generaal)
Onderwerp: Doorst: Definitief artikel Trouw

Zegt onderstaand jou iets?

Gr. [redacted]

PARKET-GENERAAL Ingekomen
Doss. 2018/23862
- 9 MAART 2018
No. BJ 76664

Van: BD/DCOM/P&B <@minvenj.nl>
Datum: 7 maart 2018 19:31:43 CET
Aan: (PaG Den Haag) <@om.nl>
CC: (Parket-Generaal) <@om.nl>, - BD/DCOM/P&B
<@minvenj.nl>
Onderwerp: RE: Definitief artikel Trouw

Dank je wel weer!

5.2.1

Groeten,
[redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: (PaG Den Haag) <@om.nl>
Datum: woensdag 07 mrt. 2018 6:45 PM
Aan: BD/DCOM/P&B <@minvenj.nl>
Kopie: (Parket-Generaal) <@om.nl>
Onderwerp: Definitief artikel Trouw

Ha [redacted]

Hierbij onder embargo tot morgenochtend 7 uur het interview met Rinus Otte in Trouw. 5.2.1

Fijne avond!

Vriendelijke groet,

[redacted]
persvoorlichter

Openbaar Ministerie
Parket-Generaal
Afdeling Communicatie
Kamer [REDACTED]
Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag
T 088- [REDACTED]
M 06 - [REDACTED]
E [REDACTED]@om.nl
www.om.nl
www.twitter.com/Het_OM

vrijdagmiddag afwezig

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

[redacted] (PaG Den Haag)

Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)
Verzonden: woensdag 14 maart 2018 8:01
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
CC: [redacted] (AP Oost-Brabant)
Onderwerp: FW: Feiten onderzoek overlijden Wjsg

Ter voorlopige completering van de stukken over Wjsg [redacted] hierbij een voorlopig feitenrelaas. Ik stuur het niet naar [redacted] en Gerrit, want er staat geen wezenlijk nieuwe informatie in.

Grt, Jan Jaap

Van: [redacted] (AP Oost-Brabant)
Verzonden: maandag 12 maart 2018 21:18
Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)
Onderwerp: Feiten onderzoek overlijden Wjsg

Bij deze zet ik alle tot nu toe bekende feiten over het overlijden van Wjsg [redacted] op een rijtje:

- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted];
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]

Met vriendelijke groet,

[REDACTED]
Teamleider HIC/Ondermijning

Openbaar Ministerie
Parket Oost-Brabant
Afdeling Onderzoeken
Leeghwaterlaan 8, 5223 BA Den Bosch
Postbus 70581, 5201 CZ Den Bosch
Kamer [REDACTED]
088 - [REDACTED]
06 - [REDACTED]
[REDACTED]@om.nl
www.om.nl

Afwezig op woensdag

(PaG Den Haag)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 18:36
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
CC: [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: FW: Wjsg [redacted] (met bijlage)

Ha [redacted]

[redacted] gaat hiermee aan de slag. Ik heb haar bijgepraat over jouw gesprek met JJS.

5.2.1 [redacted]

5.2.1 [redacted]

Gr,
[redacted]

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 16:21
Aan: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: FW: Wjsg [redacted] (met bijlage)

Ti

Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant) <[redacted]@om.nl>
Datum: 7 maart 2018 om 14:21:54 CET
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, Burg, mr G.W. van der (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: FW: Wjsg [redacted] (met bijlage)

Heren,

Een kort bericht over een zaak die publiciteit gaat geven. Voor de volledigheid stuur ik een mailtrail mee. Voor jullie is het belangrijkste:

- Wjsg [redacted]
- 5.2.1 [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Daarom willen wij toxicologisch onderzoek laten verrichten;
- Wjsg [redacted]

- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg [redacted]
- Wjsg, 5.1.2i [redacted]

Ik laat jullie weten hoe het vrijdag is gegaan.

Grt, Jan Jaap

Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 14:05
Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); Zandee, mr N.G. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)
Onderwerp: RE: Wjsg [redacted] (met bijlage)

Ok, dank voor alle informatie.

Wjsg [redacted]

Wjsg [redacted]

Wjsg [redacted]

Goed, dat is dus de context van het gesprek. Als er naast de informatie die [redacted] al heeft verstrekt nog meer is, dan ontvang ik dat graag zsm. Laat (mag ik dat via jou, [redacted] laten lopen?) in ieder geval nagaan of er nog spullen van de dochter bij de politie liggen! En mag ik aannemen dat het sectierapport nog niet binnen is? Weten we wanneer dat komt? En ik laat ook nog weten of ik iemand bij het gesprek wil hebben.

Grt, Jan Jaap

Van: [redacted] (AP Oost-Brabant)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 13:29
Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)
Onderwerp: RE: Wjsg [redacted] (met bijlage)

Beste mensen,

Nog even een update nav onderstaande.

Wjsg

Ik heb [redacted] nog niet kunnen bereiken.

Gr [redacted]

Van: [redacted] (AP Oost-Brabant)

Verzonden: woensdag 7 maart 2018 11:37

Aan: Zandee, mr N.G. (AP Oost-Brabant); Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)

CC: [redacted] (AP Oost-Brabant)

Onderwerp: RE: Wjsg [redacted] (met bijlage)

Excuses, nu met bijlage

Van: [redacted] (AP Oost-Brabant)

Verzonden: woensdag 7 maart 2018 11:29

Aan: Zandee, mr N.G. (AP Oost-Brabant); Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)

CC: Besselaar, M.S. van den (AP Oost-Brabant)

Onderwerp: Wjsg [redacted]

Urgentie: Hoog

Hallo allen,

In overleg met [redacted] wil ik jullie informeren over het volgende.

Wjsg

Wjsg

Wjsg

Wjsg

Ik heb Wjsg gezegd dat ik zijn standpunt en vragen zal overbrengen en dat hij zal worden teruggebeld door een collega die hem inhoudelijk te woord kan staan.

Wjsg

Opnieuw in overleg met informeer ik jullie allen hierover. Zij zet het vanaf hier verder uit.

Groeten,

NOT 18/5/18

[REDACTED] (PaG Den Haag)

Van: [REDACTED] (PaG Den Haag)
Verzonden: woensdag 21 maart 2018 10:44
Aan: Otte, M. (PAG Den Haag)
CC: [REDACTED] (PaG Den Haag); [REDACTED] (PaG Den Haag); [REDACTED] (PAG)
Onderwerp: FW: Wjsg [REDACTED]

Ha Rinus,

Wjsg [REDACTED]
[REDACTED]

Groeten,
[REDACTED]

Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)
Verzonden: dinsdag 20 maart 2018 20:51
Aan: [REDACTED] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Wjsg [REDACTED]
[REDACTED]

Wjsg [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Wjsg. 5.2.1 [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Wjsg [REDACTED]
[REDACTED]

Grt,

Mr J.J. (Jan Jaap) Smilde
plaatsvervangend hoofdofficier van justitie

Openbaar Ministerie
AP Oost-Brabant
Leeghwaterlaan nr. 8, 5223 BA Den Bosch
Postbus 70581, 5201 CZ Den Bosch
Kamer E2.40

088 [REDACTED] / 06 [REDACTED]

[REDACTED].om.nl

www.om.nl

[REDACTED] (PaG Den Haag)

Van: [REDACTED] (PaG Den Haag)
Verzonden: maandag 19 maart 2018 17:11
Aan: [REDACTED] (PaG Den Haag)
CC: [REDACTED] (PaG Den Haag); [REDACTED] (PAG)
Onderwerp: Memo Wjsg [REDACTED]
Bijlagen: Memo.doc

[REDACTED]

Hierbij het memo over Wjsg [REDACTED] met de laatste informatie die ik zojuist heb ontvangen van Jan Jaap.

Groeten,

[REDACTED]

(PaG Den Haag)

Van: [redacted] BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>
Verzonden: vrijdag 9 maart 2018 18:27
Aan: [redacted] (PaG Den Haag); DJOA.CBZ
CC: [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: RE: gesprek met [redacted]

Goed om te weten dat het gesprek constructief is verlopen! Als ik nog iets hoor over contact tussen de bewindslieden onderling en/of wel/niet met Rinus, dan laat ik het je weten.

Fijn weekend!

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Datum: vrijdag 09 mrt. 2018 5:41 PM
Aan: [redacted] BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>, 5.1.2i [redacted]@minvenj.nl
Kopie: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: gesprek met [redacted]

Hallo [redacted]

5.1.2i
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Uiteraard gaat het onderzoek verder: als er iets te melden valt, dan kom ik bij je op de lijn.

Fijn weekend!

Groeten,

[redacted]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

[redacted] (PaG Den Haag)

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: donderdag 8 maart 2018 0:09
Aan: Otte, M. (PAG Den Haag)
CC: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Wjsg [redacted] / zelfdodingspoeder

Ha Rinus,

Ik heb departement geïnformeerd over Wjsg [redacted] omdat ze erover begonnen bij ons.

5.2.1 [redacted]
[redacted]

Gr,
[redacted]

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: donderdag 8 maart 2018 0:06
Aan: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ
CC: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: RE: Antw: Strafbaarstelling Cooperatie Laatste Wil

Ha [redacted]

Het is een zaak van [redacted] maar i.v.m. haar verlof bericht ik jou nu even. Het gaat om een onderzoek van Oost Brabant.

5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]

Wjsg [redacted]
[redacted]

5.2.1 [redacted]
[redacted]

Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] (PaG Den Haag)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 22:37
Aan: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ

CC: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: Antw: Strafbearstelling Cooperatie Laatste Wil

Hallo [redacted]

Wjsg [redacted]
[redacted].
Gr [redacted]

Van: [redacted] BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>
Datum: 7 maart 2018 om 21:51:32 CET
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: FW: Strafbearstelling Cooperatie Laatste Wil
Prioriteit: Hoog

Ha [redacted]

Wellicht bereikt deze vraag je ook via jullie voorlichting, maar voor de zekerheid ook even via mij. Wij horen graag of deze zaak bekend is en wat er eventueel over te melden is.

Dank en groet!

[redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] - BD/DCOM/P&B <[redacted]@minvenj.nl>
Datum: woensdag 07 mrt. 2018 9:27 PM
Aan: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>, [redacted] BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>, [redacted] BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>
Onderwerp: FW: Strafbearstelling Cooperatie Laatste Wil

Beste allemaal,

Wjsg [redacted]
[redacted]

Zojuist ook navraag gedaan bij mijn collega-woordvoerders van het OM/Pag. Zij kennen deze zaak niet en gaan morgen op onderzoek uit of het wel ergens bij het OM bekend is.
Groeten,

[redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] <[redacted]@minbuza.nl>

Datum: woensdag 07 mrt. 2018 8:19 PM

Aan: [redacted] BD/DCOM/P&B <[redacted]@minvenj.nl>, [redacted]
<[redacted]@minvws.nl>

Onderwerp: Strafbaarstelling Cooperatie Laatste Wil

Ha [redacted]

Net al even met [redacted] besproken:

Wjsg [redacted]

Wjsg [redacted]

5.2.1 [redacted]. Hieronder de woorden van Blok in de media vorig jaar met verwijzing naar het OM. Sindsdien heeft ook De Jonge gereageerd, zag recent via Kamervragen. Daarin gaat hij verder dan Blok destijds.

Dit mailtje aan jullie om te signaleren dat deze publiciteit eraan komt.

Lijkt me verstandig dat ik eventuele vragen naar jullie verwijs, maar laat weten als jullie 't anders zien. Mochten jullie kopie hebben van de actuele lijn hou ik me aanbevolen.

Groet!

[redacted]
+++++

Blok: 'laatstewilmiddel' is zaak van justitie (Nederlands Dagblad, 6 september 2017)

HIGHLIGHT: Het blijft voorlopig onduidelijk of het verstrekken van informatie over een dodelijk middel om daarmee zelfdoding te plegen, strafbaar is. Het Openbaar Ministerie en minister Stef Blok (Veiligheid en Justitie) willen zich er nog niet over uitspreken.

Minister Blok weigerde dinsdag in de Tweede Kamer een oordeel te geven over de plannen van de coöperatie. 'Dat is aan het Openbaar Ministerie (OM), en uiteindelijk aan de rechter', aldus Blok. Hij onderstreepte wel dat de overheid als Joël heeft zelfdoding zo veel mogelijk tegen te gaan. 'Ik kijk niet per se met zorg, maar wel met grote concentratie of dit binnen de randen van de rechtsstaat blijft.'

Verschillende Kamerleden waren niet blij met de voorzichtige opstelling van Blok. 'Het is een onwaardig en onverantwoord plan. Bovendien is het gevaar van misbruik zonneklaar', aldus SGP'er Kees van der Staaij. Het middel kan eenvoudig worden gebruikt om mensen te vermoorden, denkt het Kamerlid. Hij vindt dat de coöperatie moet worden aangepakt.

ChristenUnie-Kamerlid Carla Dik voegde daaraan toe: 'Mensen verliezen hun gevoel van veiligheid, maar de minister blijft technocratische antwoorden geven.' Volgens Blok moet hij juist de werking van de rechtsstaat bewaken, en zijn in een concreet geval het OM en de rechter aan zet. 'Het OM is volledig in staat zelfstandig op te treden.'

Aan CDA-Kamerlid Madeleine van Toorenburg zegde Blok wel toe dat hij, zodra meer bekend is over de plannen van de coöperatie, wil uiteenzetten hoe het strafrechtelijk zit met het initiatief. Hulp bij zelfdoding is in Nederland strafbaar,

maar tussen het geven van hulp en het verstrekken van informatie zit een juridisch schemergebied. Advocaat Wim Anker zei vrijdag in Nieuwsuur: 'De Hoge Raad is heel streng geweest en heeft gezegd: iedere gedraging van een burger waardoor de zelfdoding mogelijk wordt gemaakt dan wel gemakkelijker, is strafbaar. En daar zit je zo op.'

Kabinet heeft geen oordeel over 'levenseinde-poeder' (Trouw, 6 september 2017)

Minister Stef Blok van veiligheid en justitie is resoluut: het kabinet doet geen onderzoek naar het 'levenseinde-poeder' van Coöperatie Laatste Wil. "Dat is geen zaak voor mij als minister. Ik beslis niet over vervolging. Dat zal het Openbaar Ministerie moeten wegen. Zo werkt de rechtsstaat", aldus Blok.

De VVD-minister kwam op de eerste vergaderdag van de Kamer tegenover de christelijke partijen te staan, waaronder ChristenUnie en CDA, die binnenkort hoogstwaarschijnlijk met de VVD gaan regeren. Het debatje tijdens het vragenuur maakte zichtbaar hoe verschillend de aanstaande regeringspartijen denken over 'voltooid leven'.

De VVD-minister ziet nog geen reden voor de politiek om in te grijpen. Hij verwees door: "Hulp bij zelfdoding is al strafbaar in Nederland. Ik ben verantwoordelijk voor de wetgeving. Niet voor het beoordelen van individuele zaken". Blok weigerde inhoudelijk een oordeel te geven.

Tijdens het korte debatje was het opvallend stil in de Kamer. Volgens Kamerlid Henk Krol (50Plus) was dat vanwege ongemak. "Dit is geen onderwerp voor even in een vragenuurtje. Dit is gevoelig, omdat heel veel ouderen hier mee zitten." Minister Blok beaamde dat. "We weten nog niet eens welk middel het betreft. Dit is niet iets om even een oordeel over te vellen."

Blok: Nieuw en spotgoedkoop zelfmoordpoeder zaak voor justitie (De Stentor, 5 september 2017)

Minister Stef Blok (Veiligheid) laat het aan het Openbaar Ministerie of er wordt ingegrepen tegen een nieuw soort zelfmoordpoeder. Hij reageert daarmee op Kamervragen over het legale middel, dat voor minder dan 10 euro verkrijgbaar zou zijn.

Het is aan het Openbaar Ministerie om te kijken of er nader onderzoek of zelfs vervolging nodig is
-Stef Blok

Minister Blok wilde vanmiddag in de Tweede Kamer niet op de zaak ingaan. „Het gaat om een specifieke zaak, een specifiek middel. Ik kan daar niet even een oordeel over vellen. Het is aan het Openbaar Ministerie om te kijken of er nader onderzoek of zelfs vervolging nodig is.” In het parlement leeft die wens om in te grijpen wel.

Blok: Nieuw en spotgoedkoop zelfmoordpoeder zaak voor justitie (AD 5 september 2017)

Minister Stef Blok (Veiligheid) laat het aan het Openbaar Ministerie of er wordt ingegrepen tegen een nieuw soort zelfmoordpoeder. Hij reageert daarmee op Kamervragen over het legale middel, dat voor minder dan 10 euro verkrijgbaar zou zijn.

Het is aan het Openbaar Ministerie om te kijken of er nader onderzoek of zelfs vervolging nodig is
-Stef Blok

Minister Blok wilde vanmiddag in de Tweede Kamer niet op de zaak ingaan. „Het gaat om een specifieke zaak, een specifiek middel. Ik kan daar niet even een oordeel over vellen. Het is aan het Openbaar Ministerie om te kijken of er nader onderzoek of zelfs vervolging nodig is.” In het parlement leeft die wens om in te grijpen wel.

Blok: OM gaat over 'zelfdodingsmiddel' (telegraaf 5 september 2017)

DEN HAAG - Minister Stef Blok (Veiligheid en Justitie) wil geen oordeel geven over een voornemen van een groep ouderen om een mogelijk nieuw en legaal zelfmoordmiddel te promoten. Het is volgens hem aan het Openbaar Ministerie om de feiten te wegen. „We moeten de rechtsstaat zijn werk laten doen.”

Volgens Blok is nog niet eens bekend om wat voor middel het gaat. De bewindsman vindt het vragenuurtje van de Tweede Kamer ook niet de geschikte plek om een oordeel geven over zo'n „belangrijk maatschappelijk onderwerp.” Hij reageerde op vragen van Kees van der Staaij (SGP) die het onverantwoord vindt wat de Coöperatie doet. Hij wil dat de minister ingrijpt.

Vragenuur 5 september 2017

Aan de orde is het mondelinge vragenuur, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Van der Staaij aan de minister van Veiligheid en Justitie over het bericht "Coöperatie Laatste Wil vindt middel voor levensbeëindiging".

De heer Van der Staaij (SGP):

Mevrouw de Voorzitter. Het zal je maar gebeuren dat je als ouders ontdekt dat je 19-jarige zoon zelfmoord heeft gepleegd op zijn kamer dankzij 2 gram conserveringsmiddel, verkregen via Coöperatie Laatste Wil. Het zal je maar gebeuren dat je vriend omgekomen is onder vreemde omstandigheden. Iemand had stiekem 2 gram conserveringsmiddel in zijn koffie geroerd, gekregen via Coöperatie Laatste Wil.

De SGP vindt het een onverantwoord plan dat de coöperatie in de afgelopen weken lanceerde. Leden van die club krijgen na een halfjaar de naam ingefluisterd van een conserveringsmiddel dat kan worden gebruikt als dodelijk middel. Ook al gebruik je duizend keer de term "waardige dood", wij zien dat als onwaardig en onverantwoord. En ook al zou je, anders dan de SGP wil, meer ruimte willen bieden voor hulp bij zelfdoding, dan nog is dit toch niet de weg? Alleen al het gevaar van misbruik is hier toch zonneklaar? Er is geen enkele toetsing van iemands psychische gesteldheid, er is geen enkele waarborg om te voorkomen dat het middel in verkeerde handen valt, er hoeft helemaal geen hulpverlener of wie dan ook aan te pas te komen en het kan dus ook worden gebruikt om een ander te vermoorden.

De SGP maakt zich bovendien grote zorgen over de effecten van deze plannen op psychisch zieke mensen die worstelen met suïcidale gedachten. Is dit ook geen ondermijning van het hele beleid om juist het aantal zelfmoorden omlaag te brengen? De coöperatie stelt trots dat dit middel legaal zou zijn. Wat is het oordeel van de minister hierover? Het is toch totaal iets anders om een middel voor conservering te gebruiken dan het als dodelijk middel te hanteren?

Wat gaat de minister doen om te voorkomen dat dit plan werkelijkheid wordt? Is hij op zijn minst bereid om de vrije verkrijgbaarheid van dit conserveringsmiddel als dodelijk middel tegen te gaan?

Is de minister tot slot bereid om te onderzoeken of de coöperatie zelf ook kan worden aangepakt naar aanleiding van deze onverantwoorde actie?

De voorzitter:

Het woord is aan de minister.

Minister Blok:

Voorzitter. De heer Van der Staaij gaat in op de bekendmaking die door Coöperatie Laatste Wil is gedaan over het beschikbaar zijn van een middel, gericht op zelfdoding. Zoals de heer Van der Staaij ongetwijfeld weet, is het beleid van de overheid erop gericht om zelfdoding zo veel mogelijk te voorkomen en mensen die zelfdoding overwegen daar ook van af te brengen. Daarvoor voeren we ook gerichte campagnes.

Het Wetboek van Strafrecht bepaalt dat degene die opzettelijk een ander bij zelfdoding behulpzaam is of hem daartoe de middelen verschaft, een strafbaar feit pleegt indien de zelfdoding ook daadwerkelijk volgt.

Nu gaan een aantal vragen van de heer Van der Staaij in op dit specifieke geval. Hij vraagt mij of de actie van Laatste Wil juist is, of ik daarop in ga grijpen en of ik een onderzoek ga doen naar deze coöperatie. Zoals de heer Van der Staaij weet, is het in een rechtsstaat niet de minister die beslist over vervolging, het is ook niet de minister die oordeelt. Het is het Openbaar Ministerie dat beslist over vervolging, dus ook in een geval als dit zal het Openbaar Ministerie de feiten moeten wegen en moeten beoordelen of het overgaat tot vervolging. Mocht het Openbaar Ministerie daartoe besluiten, dan is het aan de rechter om te beslissen of daar maatregelen op moeten volgen. Het wetgevende kader is helder. De individuele gevallen worden niet door de minister beoordeeld maar door het Openbaar Ministerie en de rechter.

De heer Van der Staaij (SGP):

Dank voor de reactie van de minister. Ik ben in ieder geval blij dat hij in het begin duidelijk stelde dat het beleid van de overheid erop gericht is om zelfdoding te voorkomen en zelfmoord tegen te gaan. Ook 113 Zelfmoordpreventie wordt in dit kader gesteund, die zich ook keerde tegen deze plannen. Maar ik vind dat de minister er vervolgens wel erg gemakkelijk aan voorbijgaat dat er nu ook wel een mening wordt gevraagd van de overheid of het legaal is. Want dat is wel de stelling. We hoeven niet altijd vervolging af te wachten om te zeggen dat we vinden dat het niet kan. Ik herinner mij ook discussies over motorbendes. Mag wat zij doen nu wel of niet? Dan zeggen we ook niet: dat is alleen aan de rechter en daar hebben we het verder niet over. Mijn vraag aan de minister is dan ook of hij een eigen oordeel erover heeft. Of zegt hij eigenlijk: ik weet niet of dit kan? Of: het is een heel duidelijk plan en we vertellen gewoon welk middel het is? Kan dit in de visie van de minister, zo is mijn simpele vraag.

Dan mijn vervolgvraag. Als nu een bepaald conserveringsmiddel wordt aangekondigd dat een heel ander doel heeft en op deze manier misbruikt wordt ingezet, dan is het de vraag, ook als je er niet strafrechtelijk over wilt uitlaten, of je dat zomaar lijdzaam wilt afwachten. Of zeg je dan: maar dat is niet de bedoeling en vanuit de bescherming van het leven hebben we er als overheid een taak in om op z'n minst te zeggen dat een middel dat voor conserveringsdoeleinden is bestemd, niet gebruikt kan gaan worden voor het doden van jezelf, zeker met alle risico's van misbruik? Ik hoor dus toch heel graag een nadere reactie van de minister op deze vragen.

Minister Blok:

De heer Van der Staaij snijdt inderdaad een zeer belangrijk maatschappelijk gevoelig onderwerp aan, te weten zelfdoding en hulp bij zelfdoding. De waarborgen van de rechtsstaat zijn er juist voor om, wanneer we het over zeer gevoelige onderwerpen hebben waar we allemaal beelden bij hebben en meningen over hebben, de rechtsstaat op een zuivere manier te laten werken. De heer Van der Staaij vraagt mij wat ik van dit middel vind en wat ik van deze zaak vind. Het gaat om een individuele zaak. Het gaat om een specifiek middel. De minister van Veiligheid en Justitie is verantwoordelijk voor de wetgeving en voor een goede werking van het juridische systeem in Nederland maar niet voor de beoordeling in individuele zaken. Het Openbaar Ministerie in Nederland heeft alle instrumenten die nodig zijn om een individuele zaak als deze te beoordelen en zal dat ongetwijfeld ook doen wanneer het daar aanleiding voor ziet. Het Openbaar Ministerie weet dan zeer goed de weg naar de rechter te volgen. Maar het is niet aan de minister om in individuele zaken te oordelen.

De voorzitter:

Tot slot, mijnheer Van der Staaij.

De heer Van der Staaij (SGP):

Voorzitter, tot slot. Dat is de strafrechtelijke kant van de zaak, waarvan ik zo-even al heb gezegd dat ik dat te gemakkelijk vind. Maar dan het andere punt. Als er nu de bekendheid is dat op deze manier zo'n coöperatie de mensen gaat vertellen dat zo'n middelje verkrijgbaar is, dan kan de minister toch niet blijven wegstijven en zeggen: we wachten wel af? Dan is er toch ook een overheidsverantwoordelijkheid om te zeggen: maar dat is niet de bedoeling, daar gaan we wat aan doen?

Minister Blok:

Ook dat vraagt heel grote precisie, in de zin van: dat is niet aan de orde. Dat vraagt in iedere specifieke zaak een heel scherp oordeel over wat er aan de orde is. Het Wetboek van Strafrecht geeft aan: hulp bij zelfdoding die leidt tot zelfdoding. Of dat in dit specifieke geval of een ander geval ook zo is, is niet aan de minister om te beoordelen maar aan het Openbaar Ministerie en de rechter.

De voorzitter:

Dank u wel, mijnheer Van der Staaij.

De heer Krol (50PLUS):

Mevrouw de voorzitter. Ik heb zelden meegemaakt dat het tijdens het mondelinge vragenuur zo stil in de zaal was als nu. En dat begrijp ik, want dit is een onderwerp dat zo diep ingrijpt. Ik begrijp ook dat de minister niet echt de antwoorden geeft op de vragen van collega Van der Staaij. Dit is zo belangrijk. Zouden we dit onderwerp in plaats van nu in een kwartiertje niet veel uitgebreider op een ander moment kunnen behandelen? Dit is namelijk iets waar heel veel Nederlanders mee zitten. Ik vind het dan eigenlijk niet netjes om dit nu in het vragenuurtje in vijftien minuten af te doen.

De voorzitter:

Dit is een procedurele opmerking. Het is wel een onderwerp dat veel mensen bezighoudt en dat hoort ook in de Kamer te worden besproken.

Mevrouw Marijnissen (SP):

Mijn vraag ligt eigenlijk in het verlengde van het verhaal van de heer Van der Staaij maar gaat wat dieper in op het gegeven dat wanneer dit middel op de markt zou komen, er echt wel sprake is van een manier om zelfdoding te registreren zonder dat er sprake is van tussenkomst van bijvoorbeeld een behandelend arts. Ik ben heel erg benieuwd hoe de bewindspersoon aankijkt tegen dat gegeven, zeker in de context dat dit zo'n gevoelig onderwerp is. Door de manier waarop dit middel verkrijgbaar zou zijn is er, hoe je het ook wendt of keert, toch enigszins sprake van normalisering. Acht de minister dit wenselijk zonder tussenkomst van in dit geval een psychiater of een psycholoog?

Minister Blok:

Ook mevrouw Marijnissen wijst op het belang en de gevoeligheid van het onderwerp. Vervolgens vraagt zij mij om een oordeel over dat middel. Welk middel? Zelfs dat weten we niet. We weten uit publicaties dat het mogelijk om een conserveermiddel zou gaan. Terwijl we het met elkaar eens zijn — daar heb ik geen verschil gehoord tussen de sprekers — dat het een belangrijk onderwerp is dat om een zorgvuldige behandeling vraagt, wordt aan mij als minister gevraagd om hier even een oordeel te vellen. Ik heb hier heel veel debatten mogen voeren over de rechtsstaat met mensen die

daar zorgen over hebben. Bij zo'n belangrijk onderwerp kan het toch niet zo zijn dat mij wordt gevraagd om in het vragenuurtje even een oordeel te geven over een specifieke zaak?

Mevrouw Dik-Faber (ChristenUnie):

Ik ben het met iedereen eens dat dit een kwetsbaar en tegelijkertijd heel belangwekkend onderwerp is. Mijn vraag gaat over de procedure die moet worden doorlopen om het middel te verkrijgen. Ik heb begrepen dat je 18 jaar moet zijn en een halfjaar lid moet zijn van de coöperatie. De coöperatie verstrekt het middel dan zonder verdere toets en stelt zich er niet van op de hoogte wie het middel krijgt. Je moet ook afspraken maken met andere mensen, dus er is één persoon die het vraagt maar vervolgens zijn er ook weer afspraken in groepsverband. Dat kunnen tien mensen, twintig mensen zijn; we weten het niet. Kortom, de veiligheid van mensen is hier in het geding, of in ieder geval het veiligheidsgevoel van mensen en daarmee ook het veiligheidsgevoel in onze samenleving. Ik vraag de minister om dan niet met dit soort bureaucratische antwoorden te komen, maar om hier een reactie op te geven. Spreek vanuit uw hart, minister, want hier is aan de orde dat mensen echt hun gevoel van veiligheid gaan verliezen. We weten niet in welke handen dit terecht gaat komen ...

De voorzitter:

Dank u wel, mevrouw Dik-Faber.

Minister Blok:

Mevrouw Dik-Faber doet zichzelf tekort door de minister van Veiligheid en Justitie te verwijten dat hij technocratische antwoorden geeft op het moment dat hij opkomt voor de werking van de rechtsstaat. Ook mevrouw Dik-Faber vraagt daarna wat de minister vindt van deze specifieke zaak, waarover ook mevrouw Dik-Faber het met mij eens moet zijn dat het in een rechtsstaat zo geregeld is dat dit aan het Openbaar Ministerie en de rechter is. Dat is geen technocratie; dit hebben we om heel goede redenen zo geregeld.

Mevrouw Van Toorenburg (CDA):

Dan kijken de juristen weer mee. Ik ben op zich heel blij dat de minister aangeeft dat we niet met een korte klap een oplossing hiervoor hebben. We moeten het doorzien. Ik vraag de minister wel of hij datgene wat we in ons wetboek hebben, nader wil laten evalueren of laten bezien. Artikel 46 betreft de strafbare voorbereiding, maar dat gaat dan weer niet op bij artikel 2.94 waarmee dit strafbaar wordt gesteld. Wil de minister daarop een analyse loslaten en daarover rustig een brief schrijven aan de Kamer? Dan kunnen we ook voldoen aan het verzoek van de heer Krol om ervoor te zorgen dat we hierover kunnen debatteren. We moeten bekijken hoe we dit indien gewenst — het CDA vindt dat belangrijk — strafrechtelijk kunnen behandelen.

Minister Blok:

Ik waardeer op zich het zoeken naar een zorgvuldige procedure en daarmee het creëren van onderbouwing en ook rust in de discussie. Ik denk wel dat dit pas logisch is wanneer er meer bekend is over het middel en een eventuele vervolgingsbeslissing. Nogmaals, wij reageren allemaal op persberichten over een belangrijk onderwerp. Ik zeg graag toe dat er, zodra er meer bekend is over deze aspecten, een brief komt waarin beide wetsartikelen nog eens worden gewogen. Nu vind ik het echt te kort dag daarvoor.

De heer Bisschop (SGP):

Aan de debatten met de minister waaraan staatsrechtelijke elementen verbonden waren, bewaar ik uitstekende herinneringen. Ik heb altijd ook heel veel waardering gehad voor de wijze waarop de minister zich hierin positioneerde. Maar hier is toch iets meer aan de hand dan alleen de staatsrechtelijke dimensie. Maakt de minister zich, gezien de hele

wijze waarop dit wordt gepresenteerd en de laagdrempelige verkrijgbaarheid die wordt voorgespiegeld, eigenlijk niet een beetje zorgen dat dit kwetsbare mensen in ongelooflijk gevaarlijke posities brengt? Vindt hij niet dat aantasting van de rechtsstaat hier op de loer ligt?

Minister Blok:

Allereerst dank ik de heer Bisschop natuurlijk voor zijn vriendelijke woorden. Zeker, ik kijk misschien niet per se met zorg, maar wel met grote concentratie naar de vraag: wat gebeurt hier en blijft dat binnen de randen van de rechtsstaat? Nogmaals: het gaat om een ongelofelijk belangrijk onderwerp, waar ieder van ons zijn gedachten bij heeft. Ik realiseer me hoe ongelofelijk belangrijk dit is. Ik realiseer me ook dat de instellingen van onze rechtsstaat, het Openbaar Ministerie als instelling die mogelijk criminele feiten onderzoekt en voor de rechter brengt en de rechter die daar onafhankelijk over oordeelt, volledig in staat zijn om op te treden als dat nodig is. Ze hebben daar in het verleden blijk van gegeven. Er zijn immers ook vele rechterlijke uitspraken rond dit soort vraagstukken. Ik weet dus dat de instellingen van onze rechtsstaat goed werken. Ik weet ook dat ons beeld incompleet is. We weten niet over welk middel het gaat. Er zijn wel aankondigingen gedaan, maar dat zijn krantenberichten. Juist daarom vind ik dat ik de instellingen van de rechtsstaat nu gewoon hun werk moet laten doen. Zoals ik net aan mevrouw Van Toorenburg al aangaf, ben ik, zodra wij wat meer weten over deze concrete casus, graag bereid om daar bij de Kamer op terug te komen.

De voorzitter:

Dank u wel.

Leden coöperatie Laatste Wil willen geen overheidsbemoediging (alleen relevante passages)

01-03-2018

Minister van Volksgezondheid De Jonge wil 'zijn zorgen overbrengen' omtrent opzet en doel van de coöperatie de Laatste Wil. Hij gaat daarom binnenkort in gesprek met het bestuur. Hiermee reageert hij op Kamervragen van de SGP.

Coöperatie Laatste Wil

CLW is een coöperatie die onder leden een dodelijk middel wil verspreiden voor 'zelf-euthanasie'. Kort geleden stuurde de coöperatie een mail met informatie over het middel naar de eerste 3200 leden die het dodelijke poeder kunnen bestellen. Vorig jaar september maakte CLW bekend dat het zo'n poeder heeft. Sindsdien hebben zich duizenden geïnteresseerden bij CLW gemeld.

Laatste Wil poeder is 'eng idee'

Minister De Jonge vindt het achterliggende idee van de coöperatie "ongewenst, onverantwoordelijk en mogelijk zelfs strafbaar." Hij zegt het een eng idee te vinden dat mensen een dodelijk poeder in huis hebben. De leden van de Coöperatie beweren dat ze er juist rustig van worden. De gedachte om zelf – indien nodig - over hun einde te kunnen beslissen, geeft gemoedsrust en doet volgens hen geen afbreuk aan hun wil om vooralsnog door te leven.

Riskant terrein

Advocaat Esther Pans is deskundige op het terrein van de euthanasiewet en lid van de Raad van Toezicht van de Levensindekliniek. Zij legt uit dat de Coöperatie zich op riskant terrein bevindt. Hulp bij zelfdoding is strafbaar, als de Coöperatie overgaat tot het verstrekken van dodelijke middelen dan overtreden zij de wet. "Het idee dat je zo'n middel zou kunnen gebruiken, geeft mensen rust en de wens van de leden van de Coöperatie is dan ook heel begrijpelijk. Maar de overheid heeft de taak burgers te beschermen en dat is zo'n beetje het hoogste rechtsgoed." Als je de procedure volgt van de Coöperatie dan blijft altijd nog gevaar voor misbruik: mensen die gedwongen worden, die het middel in een periode van depressie innemen, of gebruiken als moordwapen. "En in dat geval is zelfbeschikking wel heel ver te zoeken", aldus Pans. Pans denkt dat de Coöperatie door het Openbaar Ministerie goed wordt bekeken en dat strafvervolgning zeer waarschijnlijk is. Verder is het ook mogelijk dat de Coöperatie als organisatie verboden wordt.

De discussie is nog lang niet afgesloten, en het aanstaande gesprek tussen minister De Jonge en het bestuur van de Coöperatie Laatste Wil zal deze ongetwijfeld opnieuw en mogelijk zelfs zeer fel doen oplaaien.

Help save paper! Do you really need to print this email?

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Memo

Aan 5.1.2i
 Van (WBOM)
 Datum 22 november 2017
 Onderwerp Art. 8 EVRM-verweer in de zaak-Heringa

1. Vraagstelling

In de zaak-Heringa wordt, na de verwijzing door de Hoge Raad,¹ voor het Hof Den Bosch het verweer gevoerd dat art. 294 lid 2 Sr in deze zaak buiten toepassing moet worden verklaard, omdat het handelen van verdachte binnen de reikwijdte van zijn door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven valt en art. 294 lid 2 Sr een beperking van dat recht vormt die niet op grond van art. 8 lid 2 EVRM kan worden gerechtvaardigd. Zo'n rechtvaardiging zou ontbreken omdat art. 294 Sr volgens de wetsgeschiedenis van die bepaling het leven als 'objectief rechtsgoed' beoogt te beschermen en dat niet onder een door art. 8 lid 2 EVRM genoemde beperkingsgrond valt. Voor zover moet worden aangenomen dat art. 294 Sr tevens is gericht op voorkoming van misbruik bij zelfdoding (bescherming van kwetsbare personen), zou toepassing van die bepaling in deze zaak niet, zoals art. 8 lid 2 EVRM vereist, 'noodzakelijk in een democratische samenleving' zijn, omdat er voor die toepassing in casu geen 'pressing social need' bestaat en zij bovendien voor het te bereiken doel niet 'relevant and sufficient' en 'proportionate to the legitimate aims pursued' is. Dat zou het geval zijn omdat in deze zaak niet ter discussie staat dat de levensbeëindiging van de moeder van verdachte berustte op een vrijwillig, duurzaam en weloverwogen besluit. Misbruik was, kortom, in deze zaak niet aan de orde. Verdachte zou daarom dienen te worden ontslagen van alle rechtsvervolging, omdat het bewezenverklaarde niet kan worden gekwalificeerd als een strafbaar feit.

5.1.2i

Het verweer is gebaseerd op vier arresten van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens over hulp bij zelfdoding: EHRM 29 april 2002, appl. no. 2346/02, ECLI:NL:XX:2002:AP0678, *NJ* 2004, 543, m.nt. Alkema (*Pretty v. Verenigd Koninkrijk*); EHRM 20 januari 2011, appl. no. 31322/07, ECLI:NL:XX:2011:BP9299, *EHRC* 2011, 53, m.nt. Den Hartogh, *GJ* 2011, 53, m.nt. Hendriks, *NJ*

¹ HR 14 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:418, *GJ* 2017, 52, m.nt. Schalken, *NJ* 2017, 269, m.nt. Mevis.

2012, 647, m.nt. Legemaate (*Haas v. Zwitserland*); EHRM 19 juli 2012, appl. no. 497/09, *Gf* 2012, 147, m.nt. Dorscheidt (*Koch v. Duitsland*); en EHRM 14 mei 2013, appl. no. 67810/10, ECLI:NL:XX:2013:387, *EHRC* 2013, 152, m.nt. Hendriks (*Gross v. Zwitserland*).²

Hieronder worden eerst de vier genoemde arresten van het EHRM in chronologische volgorde besproken (§ 2). Daarna wordt het verweer beoordeeld (§ 3). Afgesloten wordt met een conclusie (§ 4).

2. Jurisprudentie EHRM

EHRM 29 april 2002 (Pretty v. Verenigd Koninkrijk)

Het arrest in de zaak-*Pretty* is de eerste uitspraak van het Europese Hof over de verenigbaarheid van een strafrechtelijk verbod op hulp bij zelfdoding met art. 8 EVRM. De zaak betrof de vrijwel volledig verlamde, maar wel wilsbekwame ALS-patiënte Diane Pretty, die met hulp van haar man haar leven wilde beëindigen. Omdat het verlenen van dergelijke hulp in het Verenigd Koninkrijk verboden was, vroeg zij aan het Britse Openbaar Ministerie een verklaring dat hij niet zou worden vervolgd. Die verklaring werd haar geweigerd, waarop zij voor — uiteindelijk — het EHRM betoogde dat die weigering in strijd was met haar door art. 8 EVRM beschermde recht op privéleven.

Met de nodige terughoudendheid stelde het EHRM dat art. 8 EVRM hier inderdaad in het geding zou kunnen zijn:

“The applicant in this case is prevented by law from exercising her choice to avoid what she considers will be an undignified and distressing end to her life. The Court is not prepared to exclude that this constitutes an interference with her right to respect for private life as guaranteed under Article 8 § 1 of the Convention” (§ 67).³

² Het verweer is vastgelegd in pleitnotitie deel II van III van mr. J.T.E. Vis en mr. W. Anker, opgesteld in het kader van de behandeling van de zaak door het Hof Arnhem-Leeuwarden in 2015. Dat Hof is aan de beoordeling ervan niet toegekomen, omdat het het handelen van verdachte niet strafbaar achtte vanwege een geslaagd beroep op noodtoestand (Hof Arnhem-Leeuwarden 13 mei 2015, ECLI:NL:GHARL:2015:3444, *Gf* 2015, 86, m.nt. Schalken).

³ Het EHRM herinnerde zich dit in 2011 (in *Haas*, § 50) overigens als een iets uitgesprokener stellingname: “In the *Pretty* case [...], the Court held that the applicant’s choice to avoid what she considered an undignified and distressing end to her life fell within the scope of Article 8 of the Convention.”

Het Hof concludeerde echter dat art. 8 EVRM niet geschonden was, omdat het strafrechtelijk verbod op hulp bij zelfdoding op grond van het tweede lid van die bepaling was gerechtvaardigd. Het was namelijk “imposed by law”, “in pursuit of the legitimate aim of safeguarding life and thereby protecting the right of others” en “necessary in a democratic society” (§§ 69 en 78).

Met betrekking tot die laatste noodzaak stelde het EHRM dat de *margin of appreciation* die een staat bij de beoordeling daarvan heeft, afhankelijk is van de aard van de aan de orde zijnde kwestie en het gewicht van de in het geding zijnde belangen (§ 70). Op grond daarvan oordeelde het Hof dat de wilsbekwaamheid van verzoekster niet aan de proportionaliteit van toepassing van het verbod op hulp bij zelfdoding in de weg stond, nu dat verbod gedrag betrof waarmee iemand ernstige schade aan anderen zou kunnen berokkenen. Vanwege dat risico was het primair aan de staat om te bepalen welke uitzonderingen er op het verbod konden worden gemaakt:

“The Court finds [...] that States are entitled to regulate through the operation of the general criminal law activities which are detrimental to the life and safety of other individuals [...]. The more serious the harm involved the more heavily will weigh in the balance considerations of public health and safety against the countervailing principle of personal autonomy. The law in issue in this case [...] was designed to safeguard life by protecting the weak and vulnerable and especially those who are not in a condition to take informed decisions against acts intended to end life or to assist in ending life. Doubtless the condition of terminally ill individuals will vary. But many will be vulnerable and it is the vulnerability of the class which provides the rationale for the law in question. It is primarily for States to assess the risk and the likely incidence of abuse if the general prohibition on assisted suicides were relaxed or if exceptions were to be created. Clear risks of abuse do exist, notwithstanding arguments as to the possibility of safeguards and protective procedures” (§ 74).

Het EHRM verwierp daarbij uitdrukkelijk het argument dat het in casu toestaan van hulp bij zelfdoding geen enkele precedentwerking zou hebben of geen enkel risico voor anderen met zich mee zou brengen:

“Judgments issued in individual cases establish precedents albeit to a greater or lesser extent and a decision in this case could not, either in theory or practice, be framed in such a way as to prevent application in later cases” (§ 75).

Tot slot droeg volgens het Hof aan de proportionaliteit van het verbod op hulp bij zelfdoding bij dat het met de nodige flexibiliteit kon worden gehandhaafd,

aangezien de *Director of Public Prosecutions* voor een vervolging toestemming moest geven en de strafmaat kon worden afgestemd op de kenmerken van het geval. In de praktijk werd van die laatste mogelijkheid ook duidelijk gebruikgemaakt (§ 76).

Hoewel het EHRM in deze zaak dus — voor het eerst — erkende dat bij hulp bij zelfdoding art. 8 lid 1 EVRM in het geding kan zijn, meende het dat het algemeen verbieden daarvan binnen de *margin of appreciation* van een staat valt: gelet op de zwaarwegende belangen die zo'n verbod geacht kan worden te beschermen, is het in principe aan de staat om het risico op misbruik in te schatten dat het maken van uitzonderingen met zich meebrengt en op grond daarvan te bepalen in welke gevallen het verantwoord is om een uitzondering te maken.⁴

EHRM 20 januari 2011 (Haas v. Zwitserland)

Het zou negen jaar duren voordat het EHRM zich opnieuw over hulp bij zelfdoding zou uitlaten.

Ernst Haas leed al tientallen jaren aan een ernstige bipolaire stoornis en wilde zijn leven daarom met sodium pentobarbital beëindigen. Het verlenen van hulp bij zelfdoding was in Zwitserland niet strafbaar voor zover de hulp niet uit 'egoïstische motieven' werd gegeven. Volgens Zwitsers recht kon Haas sodium pentobarbital echter louter op doktersrecept verkrijgen, en dat recept mocht volgens medische beroepsregels alleen worden afgegeven na een beoordeling van het verzoek door de arts die verder reikt dan de wilsbekwaamheid van de verzoeker, maar ook ziet op onder meer resterende therapeutische mogelijkheden. Haas wilde zich echter niet aan zo'n verdergaande beoordeling onderwerpen en meende dat het receptvereiste, gegeven de omvang van de daaraan gekoppelde beoordeling, in strijd was met art. 8 EVRM.

Het EHRM stelde in zijn uitspraak voor het eerst onomwonden dat het door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven het recht omvat om te beslissen hoe en wanneer iemand zijn leven wil beëindigen, althans voor zover die beslissing op een vrije wilsbepaling berust (§ 51). Anders dan *Pretty* draaide

⁴ Vgl. E.A. Alkema, die in zijn noot onder dit arrest in *NJ* 2004, 543, opmerkt dat het EHRM in deze zaak welbewust voor een abstracte beoordeling van het verbod op hulp bij zelfdoding koos en de door het Hof uitgevoerde toets van de noodzakelijkheid van dat verbod niet indringend acht. Een abstracte beoordeling wil zeggen: toetsing op het niveau van het wettelijk voorschrift en niet, zoals bij een concrete beoordeling, op dat van toepassing van dat voorschrift in het voorliggende geval.

de onderhavige zaak volgens het Hof echter uitdrukkelijk niet om de vrijheid het eigen leven te beëindigen of om de mogelijke immuniteit van iemand die daarbij hulp verleent, maar om de vraag of art. 8 EVRM een positieve verplichting op de staat doet rusten om voor een waardige zelfdoding noodzakelijke maatregelen te nemen — in casu het voor wilsbekwame personen vrijgeven van sodium pentobarbital (§§ 52-53).

Het EHRM zei in het arrest niet of art. 8 EVRM zo'n positieve verplichting impliceert, maar concludeerde dat, zelfs als zij wordt verondersteld, de Zwitserse autoriteiten haar in deze zaak niet hebben geschonden (§ 61). Net als in *Pretty* legde het Hof daaraan ten grondslag dat een staat een *margin of appreciation* toekomt die afhankelijk is van de aard van de aan de orde zijnde kwestie en het gewicht van de in het geding zijnde belangen. Omdat art. 8 EVRM moet worden gelezen in samenhang met art. 2 EVRM, dat staten verplicht om maatregelen te nemen ter voorkoming van zelfdoding door wilsonbekwamen, maar ook omdat de lidstaten van de Raad van Europa sterk verdeeld zijn over het recht van een individu om zijn eigen leven te beëindigen, is de *margin of appreciation* volgens het Hof in een zaak als deze aanzienlijk ("considerable") (§§ 53-55).

Het EHRM stelde vervolgens dat het door de Zwitserse autoriteiten vereisen van een doktersrecept voor het verkrijgen van sodium pentobarbital was gericht op het legitieme doel om eenieder tegen overhaaste beslissingen en misbruik te beschermen (§ 56). Het voegde daaraan toe dat dat des te belangrijker is in een land als Zwitserland, waar het zowel juridisch als feitelijk relatief makkelijk was om hulp bij zelfdoding te verkrijgen. Die laatste omstandigheid bracht volgens het Hof een verhoogd risico van misbruik met zich mee. Art. 2 EVRM verplicht staten hun burgers daartegen te beschermen (§§ 57-58).

Tot slot stelde het EHRM dat Haas' door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht om te beslissen hoe en wanneer hij zijn leven wilde beëindigen door het voor het verkrijgen van sodium pentobarbital vereisen van een doktersrecept niet louter theoretisch of illusoir was geworden, omdat niet vaststond dat het voor Haas onmogelijk was om een arts te vinden die hem bij zijn zelfdoding had willen helpen (§ 60). Mogelijk heeft op dit punt ook een rol gespeeld dat, zoals het Hof constateerde (§ 52), Haas anders dan *Pretty* fysiek in staat was om zelf zijn leven te beëindigen.⁵

⁵ Vgl. G. den Hartogh in zijn noot onder dit arrest in *EHRC* 2011, 53, en J. Legemaate in zijn noot onder dit arrest in *NJ* 2012, 647.

Het EHRM heeft in *Haas* dus uitdrukkelijk erkend dat art. 8 lid 1 EVRM het recht omvat om te beslissen hoe en wanneer iemand zijn leven wil beëindigen, voor zover die beslissing op een vrije wilsbepaling berust. Het stelde echter tevens dat deze zaak, anders dan *Pretty*, niet om dat recht draaide, maar om de vraag of art. 8 EVRM de staat verplicht om voor wilsbekwame personen een zelfdodingsmiddel verkrijgbaar te maken. Het arrest maakt duidelijk dat de *margin of appreciation* van staten volgens het Hof met zich meebrengt dat zij aan het kunnen verkrijgen van een zelfdodingsmiddel meer voorwaarden mogen verbinden dan alleen die van de wilsbekwaamheid van de verzoeker.

Het EHRM zag in deze zaak, kortom, geen reden om het door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht om te beslissen hoe en wanneer iemand zijn leven wil beëindigen als meer dan een negatief vrijheidsrecht te beschouwen. Ook bevat het arrest geen aanwijzingen dat dat negatieve vrijheidsrecht een recht op hulp bij zelfdoding omvat (het recht van iemand die zijn leven wil beëindigen om gevrijwaard te blijven van inmenging door de staat als een ander daarbij hulp wil verlenen). Wel is van belang dat uitoefening van het door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht niet louter theoretisch en illusoir is. Maar of dat het geval is, leek het Hof slechts beperkt te willen toetsen.⁶

EHRM 19 juli 2012 (Koch v. Duitsland)

Ook in de zaak-Koch ging het om de verkrijgbaarheid van sodium pentobarbital. Nadat zij door een val ernstig gehandicapt was geraakt, had de vrouw van verzoeker Koch daarmee haar leven willen beëindigen. De Duitse autoriteiten weigerden het haar echter te verschaffen. Voordat het bezwaar tegen die weigering werd behandeld, reisde de vrouw van Koch met hem naar Zwitserland, waar zij met een daar verkregen middel haar leven beëindigde. Vervolgens werd het bezwaar afgewezen. Koch ging daartegen om principiële redenen in beroep. Dat beroep werd ten dele niet-ontvankelijk verklaard, omdat er geen rechten van Koch zelf zouden zijn geschonden. Uiteindelijk betoogde Koch voor het EHRM onder meer dat door de weigering van sodium pentobarbital aan zijn vrouw ook zijn eigen door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven was geschonden.

Het EHRM overwoog dat, nu het in *Pretty* en *Haas* had geoordeeld dat art. 8 lid 1 EVRM het recht omvat om te beslissen hoe en wanneer een wilsbekwaam persoon zijn leven wil beëindigen, en omdat Koch een langdurige en hechte

⁶ In die zin ook G. den Hartogh in zijn noot onder dit arrest in *EHRC* 2011, 53, A.C. Hendriks in zijn noot onder dit arrest in *GJ* 2011, 53, en J. Legemaate in zijn noot onder dit arrest in *NJ* 2012, 647.

relatie met zijn vrouw had gehad, de weigering van de Duitse rechter om Kochs beroep inhoudelijk te beoordelen een inbreuk op zijn door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven betekende (§§ 43-54). Voor die inbreuk kon volgens het Hof geen rechtvaardiging in de zin van art. 8 lid 2 EVRM worden gevonden. Daarom achtte het art. 8 EVRM geschonden (§§ 67-68). Het Hof onthield zich op grond het subsidiariteitsprincipe — inhoudend dat het in eerste instantie aan de staten zelf is om de door het EVRM beschermde rechten en vrijheden te garanderen — echter uitdrukkelijk van een eigen inhoudelijke beoordeling van de zaak (§§ 69-71).

Het EHRM beperkte zich in deze uitspraak dus uitdrukkelijk tot een procedureel oordeel. Meer dan dat het in theorie niet is uitgesloten dat beperking van verkrijging van een zelfdodingsmiddel onder omstandigheden een inbreuk kan vormen op het door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven van de partner van degene die er zijn leven mee had willen beëindigen, kan er op basis van het arrest daardoor niet worden gezegd.⁷ Het arrest zegt dus bijvoorbeeld niets over het bestaan van een recht van iemand die zijn leven wil beëindigen om gevrijwaard te blijven van inmenging door de staat als zijn partner daarbij hulp wil verlenen, en ook niets over het bestaan van een recht van die partner om die hulp te verlenen. Dergelijke rechten waren in deze zaak eenvoudigweg niet aan de orde.

EHRM 14 mei 2013 (Gross v. Zwitserland)

De zaak-Gross betref wederom de verkrijgbaarheid van sodium pentobarbital. Alda Gross, een vrouw van boven de 80 die geen medisch geclassificeerde ziekte had, maar onder haar voortgaande fysieke en mentale aftakeling leed, had daarmee haar leven willen beëindigen. Zoals gezegd, is het verlenen van hulp bij zelfdoding in Zwitserland niet strafbaar voor zover de hulp niet uit 'egoïstische motieven' wordt gegeven. Gross' aan Zwitserse artsen en de Zwitserse autoriteiten gerichte verzoeken om het middel werden echter alle afgewezen. De medische beroepsregels lieten namelijk alleen ruimte voor verstrekking van sodium pentobarbital aan iemand die zich in een terminaal stadium van een dodelijke aandoening bevond. Daardoor verkeerden artsen in onzekerheid over de juridische gevolgen van verstrekking aan iemand als Gross. Gross achtte dat in strijd met art. 8 EVRM.

Het EHRM concludeerde dat art. 8 EVRM in deze zaak inderdaad was ge-

⁷ In die zin ook J.H.H.M. Dorscheidt in zijn noot onder dit arrest in *GJ* 2012, 147, en het op verzoek van de Adviescommissie voltooid leven opgestelde rapport van M.A.J.M. Buijsen, p. 6 (te raadplegen via www.rijksoverheid.nl/cvl).

schonden. Anders dan in *Haas* nam het Hof nu als uitgangspunt dat de wens van verzoekster om haar leven met sodium pentobarbital te beëindigen daadwerkelijk binnen de reikwijdte van haar door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven viel (§ 60). Vervolgens stelde het dat art. 8 EVRM in essentie bescherming beoogt te bieden tegen arbitrair staatsoptreden (§ 61). Omdat de medische beroepsregels op grond waarvan sodium pentobarbital kon worden verstrekt alleen betrekking hadden op terminale patiënten, oordeelde het Hof dat het Zwitserse recht al met al onvoldoende duidelijkheid bood voor verstrekking in gevallen als die van Gross (§ 67). Aangezien het Hof er tevens op wees dat de medische beroepsregels niet de formele status van wet hadden (§ 65), leek het te willen zeggen dat het de inbreuk die op het door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht van Gross was gemaakt, niet 'in accordance with the law' in de zin van art. 8 lid 2 EVRM achtte. Aan die indruk draagt bij dat het Hof tot slot — net als in *Koch* — uitdrukkelijk stelde zich op grond van het subsidiariteitsprincipe te onthouden van ieder inhoudelijk oordeel over hoe het Zwitserse recht de ontbrekende duidelijkheid waarop Gross' verzoek was gestuit — over "whether and under which circumstances an individual in the applicant's situation [...] should be granted the ability to acquire a lethal dose of medication allowing them to end their life" — zou moeten verhelpen (§ 69).

Gelet op de inhoud van deze uitspraak lijkt de relevantie ervan voor Nederland beperkt. Het arrest bevat geen aanwijzingen dat iemand als Gross uiteindelijk toegang zou moeten hebben tot een zelfdodingsmiddel. Van een oordeel daarover onthield het EHRM zich immers uitdrukkelijk. In plaats daarvan beperkte het Hof zich tot een in hoge mate formele redenering: gegeven de mogelijkheid die het Zwitserse recht bood voor hulp bij zelfdoding, voldeed de beperking in medische beroepsregels van de mogelijkheid van verstrekking van sodium pentobarbital tot terminale patiënten niet aan uit art. 8 EVRM voortvloeiende kwaliteitseisen.

Na verwijzing, op verzoek van de Zwitserse regering, van de zaak naar de Grote Kamer van het EHRM bleek overigens dat aan Gross wel degelijk sodium pentobarbital was verstrekt en dat zij dat ten tijde van de (eerste) behandeling door het EHRM had gebruikt om haar leven mee te beëindigen. Op grond daarvan achtte de Grote Kamer haar verzoekschrift niet-ontvankelijk wegens misbruik van recht.⁸ Het arrest van 14 mei 2013 in de zaak-Gross heeft dus geen kracht van gewijsde en maakt dan ook geen deel uit van de jurispruden-

⁸ EHRM (GC) 30 september 2014, appl. no. 67810/10.

tie van het Hof.⁹ Ook afgezien van het voornamelijk formele karakter van de redenering van het Hof in dat arrest, kan de zaak-Gross hier derhalve verder buiten beschouwing blijven.

3. Beoordeling verweer

5.1.2i [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.2.1 (alinea gaat verder op volgende pagina) [Redacted]

⁹ A.C. Hendriks wijst er zijn noot onder het arrest in *EHRC* 2013, 152, bovendien op dat het arrest van 14 mei 2013, dat hij inhoudelijk discutabel acht, met de kleinst mogelijke meerderheid is geweest.

¹⁰ 5.1.2i [Redacted]

[Redacted]

5.2.1

[Redacted]

115

[Redacted]

12 5.1.21

[Redacted]

13 5.1.21

[Redacted]

5.2.1 [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.2.1 [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.2.1 [Redacted]

5.2.1 [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

De rode draad in de jurisprudentie van het EHRM over hulp bij zelfdoding is dat het door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven het recht omvat om te beslissen hoe en wanneer iemand zijn leven wil beëindigen, voor zover die beslissing op een vrije wilsbepaling berust. Het Hof heeft noch een recht op het verkrijgen van hulp bij zelfdoding, noch een recht op het verlenen van hulp bij zelfdoding erkend, ook niet voor zover het om hulp van een partner of een bloedverwant gaat. Daarnaast heeft het Hof in *Pretty* geoordeeld dat, als zou worden aangenomen dat hulp bij zelfdoding binnen de reikwijdte valt van het door art. 8 lid 1 EVRM beschermde recht op privéleven van degene die zijn leven wil beëindigen, het algeheel verbieden van hulp bij zelfdoding, gelet op de zwaarwegende belangen die daarbij in het geding zijn, binnen de *margin of appreciation* valt die een staat ex art. 8 lid 2 EVRM heeft. De latere uitspraken

¹⁴ 5.1.2i [Redacted]

van het EHRM hebben aan dat oordeel niets afgedaan. Eerder is het tegendeel waar. Zo benadrukte het Hof in *Haas* dat art. 8 EVRM in samenhang met art. 2 EVRM moet worden gelezen, dat de lidstaten van de Raad van Europa sterk verdeeld zijn over het recht van een individu om zijn eigen leven te beëindigen, en dat de *margin of appreciation* van een staat mede daarom aanzienlijk moet worden geacht.

In *Pretty* oordeelde het EHRM bovendien dat de wilsbekwaamheid van verzoekster niet aan de proportionaliteit van toepassing van het verbod op hulp bij zelfdoding in de weg stond. Vanwege het risico op misbruik viel het binnen de *margin of appreciation* van de staat om te bepalen in welke gevallen het verantwoord is om een uitzondering op dat verbod te maken. Daarnaast heeft het Hof in *Haas* duidelijk gemaakt dat die *margin of appreciation* met zich meebrengt dat een staat aan het kunnen verkrijgen van een zelfdodingsmiddel meer voorwaarden mag verbinden dan alleen die van de wilsbekwaamheid van degene die er zijn leven mee wil beëindigen.

5.2.1

In de (hierboven al geciteerde) woorden van het Hof in *Pretty*:

“Doubtless the condition of terminally ill individuals will vary. But many will be vulnerable and it is the vulnerability of the class which provides the rationale for the law in question. It is primarily for States to assess the risk and the likely incidence of abuse if the general prohibition on assisted suicides were relaxed or if exceptions were to be created” (§ 74).¹⁵

¹⁵ Ook in de literatuur is geen steun te vinden voor het derde onderdeel van het verweer. Zie bijvoorbeeld de hierboven vermelde noten bij de uitspraken van het EHRM, de op verzoek van de Adviescommissie voltooid leven opgestelde rapporten van M.A.J.M. Buijsen en A.C. Hendriks (te raadplegen via www.rijksoverheid.nl/cvl), J.K.M. Gevers, Hulp bij zelfdoding bij voltooid leven: naar een nieuwe wet?, *Tijdschrift voor gezondheidsrecht* 2017, p. 116, en de noot van P.A.M. Mevis onder HR 14 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:418, in *NJ* 2017, 269. In het verweerschrift wordt op meerdere plaatsen (p. 5, 23 en 31) verwezen naar G. den Hartogh, Hulp bij zelfdoding door intimi, *NJB* 2014/1173. In dat artikel betoogt Den Hartogh inderdaad dat *Haas* aan de strafbaarheid van het handelen van verdachte in de weg staat. In zijn Hulp bij zelfdoding

5.2.1 [Redacted text block]

5.2.1 [Redacted text block]

door intimi. Tweede ronde, *NJB* 20156/1626, is hij daar echter van terugkomen: in verband met de *margin of appreciation* van een staat kan verdachte zich volgens hem een gang naar Straatsburg besparen (p. 2219).

¹⁶ 5.1.2i [Redacted footnote]

¹⁷ 5.1.2i [Redacted footnote]

¹⁸ 5.1.2i [Redacted footnote]

¹⁹ 5.1.2i [Redacted footnote]

²⁰ 5.1.2i [Redacted footnote]

4. Conclusie

5.2.1

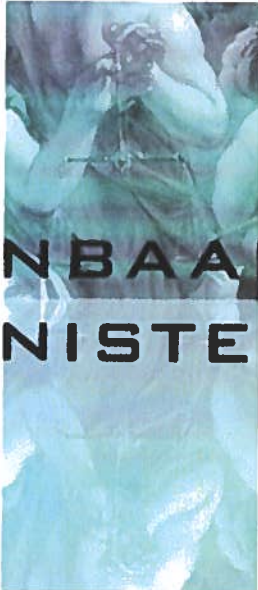
[Redacted text block]

[Redacted text block]

Instroomperiode jaar	Instroomperiode maand	Arrondissement hgk	Leverancier	Parketnummer	Feitnummer	Artikel presentatie
2015	201511	Oost-Brabant	Nationale Politie eenheid Oost Brabant	Wjsg	1	SR 294/2
2015	201511	Oost-Brabant	Nationale Politie eenheid Oost Brabant	Wjsg	1	SR 294/2
2016	201612	Limburg	Nationale Politie eenheid Limburg	Wjsg	1	SR 294/2
2017	201702	Zeeland-West-Brabant	Nationale Politie eenheid Zeeland West Brabant	Wjsg	1	SR 294/2
2018	201801	Noord-Nederland	Nationale Politie eenheid Noord Nederland	Wjsg	1	SR 294/2
2018	201801	Rotterdam	Nationale Politie eenheid Rotterdam	Wjsg	5	SR 294/1
2018	201805	Oost-Nederland	Nationale Politie eenheid Oost Nederland	Wjsg	1	SR 294/2
2019	201909	Noord-Holland	Nationale Politie eenheid Noord Holland	Wjsg	1	SR 294/2
2019	201911	Midden-Nederland	Nationale Politie eenheid Midden Nederland	Wjsg	1	SR 294/2
2019	201911	Oost-Brabant	Nationale Politie eenheid Oost Brabant	Wjsg	1	SR 294/2
2019	201911	Rotterdam	Nationale Politie eenheid Rotterdam	Wjsg	1	SR 294/2
2020	202004	Den Haag	Nationale Politie eenheid Den Haag	Wjsg	1	SR 294/2
2020	202005	Noord-Nederland	Nationale Politie eenheid Noord Nederland	Wjsg	1	SR 294/2
2020	202008	Noord-Holland	Nationale Politie eenheid Noord Holland	Wjsg	1	SR 294/2

058

HANDBOEK MEDISCHE ZAKEN



**OPENBAAR
MINISTERIE**

EXPERTISECENTRUM MEDISCHE ZAKEN
VERSIE 2

Hoofdstuk 10 Beslissingen rond het levenseinde

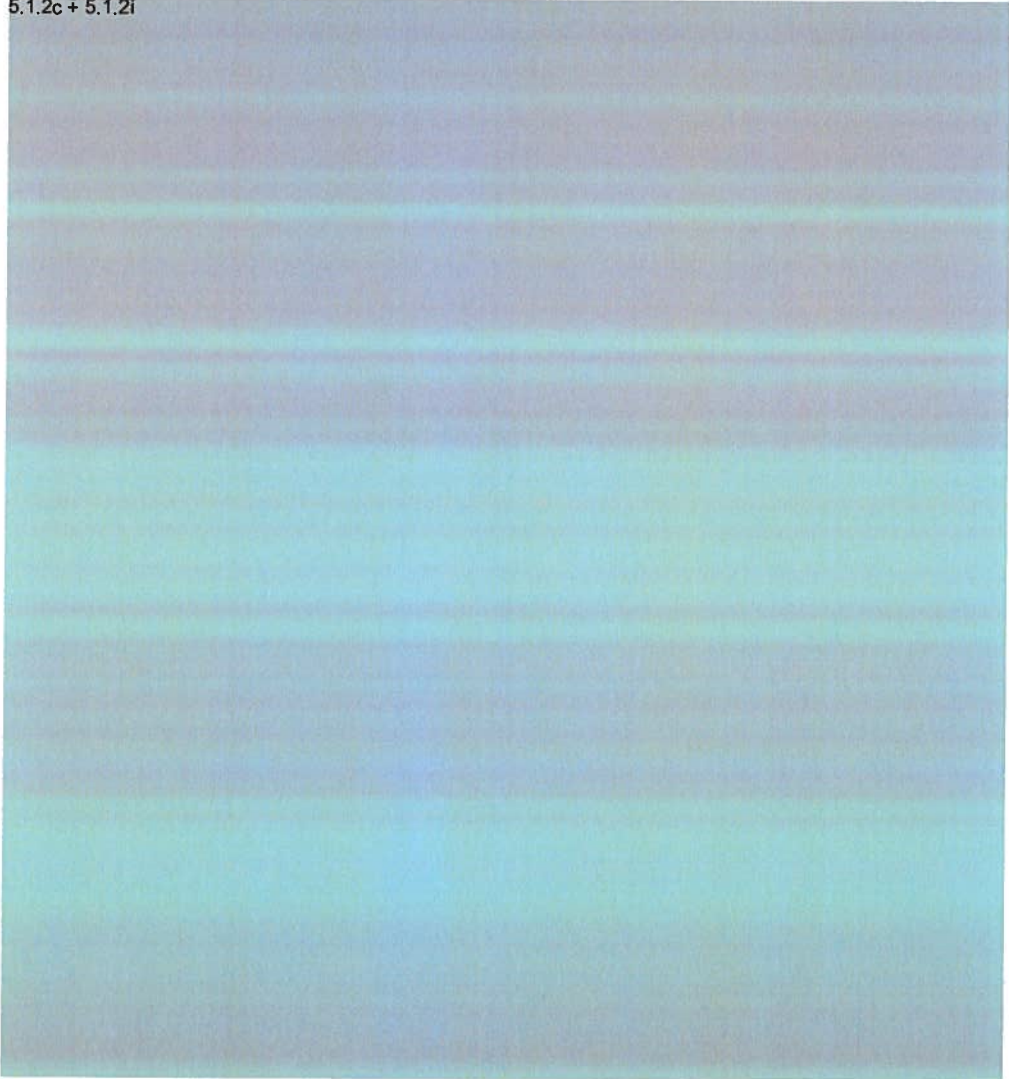
10.1 Euthanasie en hulp bij zelfdoding

10.1.1 Aanwijzing

De leidraad voor het OM op dit gebied is de Aanwijzing die door het College is opgesteld, "Aanwijzing vervolgingsbeslissing inzake levensbeëindiging op verzoek (euthanasie en hulp bij zelfdoding)". Naar de inhoud daarvan wordt in het kader van dit Handboek verwezen.⁸⁹ De aanwijzing is op het OMtranet te vinden en bovendien als bijlage van dit Handboek toegevoegd.

10.1.2 Uniform handelen gemeentelijk lijkschouwer – officier van justitie

5.1.2c + 5.1.2f



⁸⁹ Aanwijzing vervolgingsbeslissing inzake levensbeëindiging op verzoek (euthanasie en hulp bij zelfdoding), van het College procureurs-generaal, registratienummer 2006A009 in werking getreden op 15 maart 2007.

⁹⁰ ZonMw, mei 2007, Programma evaluatie regelgeving: deel 23.

10.2 Levensbeëindiging zonder verzoek

Op 15 maart 2007 is de Aanwijzing vervolgingsbeslissing levensbeëindiging niet op verzoek en late zwangerschapsafbreking in werking getreden. Naar de inhoud daarvan wordt in het kader van dit Handboek verwezen.⁹¹ De aanwijzing is op het OMtranet te vinden en bovendien als bijlage van dit Handboek toegevoegd.

10.3 Palliatieve sedatie

10.3.1 KNMG-richtlijn palliatieve sedatie

In december 2005 is namens de artsenorganisatie KNMG een richtlijn gepubliceerd met betrekking tot palliatieve sedatie. De KNMG gebruikt de term 'palliatieve sedatie', omdat daarmee

“duidelijk wordt gemaakt dat de sedatie plaatsvindt in het traject of proces van palliatieve zorg. (...) Palliatieve sedatie is het ‘opzettelijk verlagen van het bewustzijn van een patiënt in de laatste levensfase’. Het doel is het verlichten van het lijden. Het verlagen van het bewustzijn is een middel om dat te bereiken. Het uitgangspunt is dat palliatieve sedatie een vorm van normaal medisch handelen is. (...) De commissie gaat er hierbij vanuit dat er bij diep en continu sederen, geen vocht kunstmatig wordt toegediend.”⁹²

De KNMG ziet de volgende voorwaarden vooraleer sedatie toegepast mag worden. In de eerste plaats moeten er één of meerdere onbehandelbare ziekteverschijnselen zijn (zogenaamde refractaire symptomen) die voor de patiënt ondraaglijk lijden veroorzaken. In de tweede plaats moet het overlijden binnen één tot twee weken verwacht worden.

“Net als bij alle andere vormen van medisch handelen, moet er in het geval van palliatieve sedatie altijd sprake zijn van voldoende deskundigheid om een verantwoorde beslissing te nemen. De arts die verantwoordelijk is voor de behandeling, maar onvoldoende kennis heeft over palliatieve sedatie, onvoldoende kennis heeft over het behandelen van refractaire symptomen en/of onzeker is over de juistheid van de indicatie, dient de juiste deskundige te consulteren. Dit is bij voorkeur een palliatief consulent.”⁹³

De KNMG geeft in de richtlijn aan dat midazolam (=dormicum) het middel van eerste keuze is voor het terminaal sederen van een patiënt.

10.3.2 Standpunt College

Het College heeft de hoofden van de parketten op de hoogte gesteld van de richtlijn van de KNMG middels een brief.⁹⁴ Het College geeft daarin aan dat de richtlijn normaal medisch handelen beschrijft en “dat wanneer conform deze richtlijn wordt gehandeld geen sprake is van een strafbare handelwijze. In beginsel zal het openbaar ministerie dan ook geen bemoeienis hebben met palliatieve sedatie.”⁹⁵

⁹¹ Aanwijzing vervolgingsbeslissing levensbeëindiging niet op verzoek en late zwangerschapsafbreking, van het College procureurs-generaal, registratienummer 2006A011 in werking getreden op 15 maart 2007.

⁹² KNMG- richtlijn palliatieve sedatie, Commissie landelijke richtlijn palliatieve sedatie, Koninklijke Nederlandse Maatschappij tot Bevordering der Geneeskunst, Utrecht, December 2005, blz. 5.

⁹³ Zie noot 92 blz. 6.

⁹⁴ Gedateerd 12 januari 2006 en voorzien van kenmerk PaG/BJZ-B/10063.

⁹⁵ Zie noot 94 blz. 2.

**Medisch Contact**

In het weekblad van de KNMG Medisch Contact⁹⁶ is een artikel geplaatst waarin de voorzitter van het College de heer Brouwer ook het OM- standpunt met betrekking tot de KNMG- richtlijn over palliatieve sedatie verwoord.

⁹⁶ Medisch Contact, nr. 2 gepubliceerd 13 januari 2006, "Wij zijn geen stelletje onkundige lieden", auteur M. Melchior, btz.60-62.

Van: Otte, M. (PAG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Verzonden: woensdag 25 januari 2017 22:42

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

CC: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>; [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Onderwerp: Antw: Voltooid leven / gesprek met departement

5.2.1

Morgen verder, welterusten allemaal,
Rinus

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Datum: 25 januari 2017 18:31:02 CET

Aan: Otte, M. (PAG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

CC: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Onderwerp: Voltooid leven / gesprek met departement

Beste Rinus,

Gisteren hadden [redacted] en ik een gesprek over het voornemen van het kabinet om met een wetsvoorstel te komen dat levensbeëindiging bij 'voltooid leven' mogelijk maakt. Zoals je weet is dit een reactie van het kabinet op het rapport van de commissie Schnabel. Inmiddels ligt er ook een wetsvoorstel van Pia Dijkstra (D66) dat in dezelfde lijn ligt (mogelijkheid van hulp bij zelfdoding vanaf de leeftijd van 75 jaar), zie bijlage. Dit wetsvoorstel is weer een vervolg op het burgerinitiatief voltooid leven van Uit Vrije Wil (2011).

Het dossier was eerst belegd bij JBOZ van het departement (DGRR) en is overgegaan naar DRC, in de persoon van [redacted].

[redacted] moet de beleidsaspecten op een rij zetten ter voorbereiding van deze wet, en in dat kader kwam hij bij ons op de lijn. De stappen die daarna worden gezet zijn: wetsvoorstel en MvT maken (daarin worden die beleidsaspecten meegenomen). Als er een concreet wetsvoorstel ligt, zal het OM nog worden gevraagd om een reactie in de consultatieronde. Wij hebben [redacted] nadrukkelijk gevraagd om ons mee te nemen in de communicatie mochten er teksten zijn die het OM raken (zie ook hieronder).

[redacted] had de brief van het College gelezen (ook diverse andere documenten) en vroeg waar het departement op zou moeten letten bij de voorbereiding van deze wet. Kort samengevat hebben we het volgende benoemd:

- 5.1.2i [Redacted]

- 5.1.2i [Redacted]

- 5.1.2i [Redacted]

- 5.1.2i [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.1.2i [Redacted]

5.1.2i

[Redacted text block]

5.2.1

[Redacted text block]

Groet,

[Redacted signature]

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Verzonden: dinsdag 12 september 2017 17:12
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>; [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: FW: vraag over middel voor levenseinde

Ti

Van: [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl>
Datum: 12 september 2017 17:05:09 CEST
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: FW: vraag over middel voor levenseinde

Ha [redacted]

Sneller dan het geluid heb je hierbij onze eerste analyse op basis van beperkte info.

Hoop dat je hiermee uit de voeten kan?

Gr. [redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] @nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>
Datum: dinsdag 12 sep. 2017 3:37 PM
Aan: [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>, [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>
Kopie: [redacted] @nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>, [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>, [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl<mailto:k.lusthof@nfi.minvenj.nl>>, [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>, [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>, [redacted] <[redacted]@nfi.minvenj.nl<mailto:[redacted]@nfi.minvenj.nl>>
Onderwerp: vraag over middel voor levenseinde

Beste [redacted] en [redacted]

Naar aanleiding van ons gesprek, ons antwoord over welke middel bedoeld zou zijn in de berichtgeving van 'zelfeuthanasie'.

Er zijn veel kandidaat stoffen zijn, maar er is eentje die eruit springt. Eerlijkheidshalve moet worden gezegd dat we hierop zijn gewezen door een collega toxicoloog.

Het betreft 5.1.2f [redacted]

- 5.1.2f [redacted]
- 5.1.2f [redacted]
- 5.1.2f [redacted]

- Het is beschreven dat 5.1.2i letale gevolgen heeft bij inname van 5.1.2i
- 5.1.2i lost zeer goed op in water
- 5.1.2i is een wit kristallijne poeder.

Daarnaast dachten wij ook aan 5.1.2i .

- 5.1.2i geeft ook hoofdpijn
- een exacte mechanisme is onbekend. Maar bij ernstige vergiftiging treden onder andere op: 5.1.2i d. Met andere woorden een beeld wat deels ook lijkt die van 5.1.2i en ook van 5.1.2i .
- fatale doseringen vanaf 5.1.2i
- 5.1.2i wordt niet in voeding gebruikt als conserveermiddel, wel 5.1.2i in laboratoria.
- 5.1.2i lost zeer goed op in water
- 5.1.2i is een kleurloos tot wit poeder.

Groeten

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Veiligheid en Justitie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Security and Justice

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Verzonden: donderdag 8 maart 2018 11:35
Aan: Burg, mr G.W. van der (PaG Den Haag) [redacted]@om.nl>
CC: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>
Onderwerp: Antw: suicide Wjsg [redacted] (met bijlage)

Hey Gerrit

Gisterenavond is DGRR/DJOA op hoofdlijnen geïnformeerd. [redacted]

Van: Burg, mr G.W. van der (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Datum: 8 maart 2018 om 11:18:21 CET
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: FW: suicide Wjsg [redacted] (met bijlage)

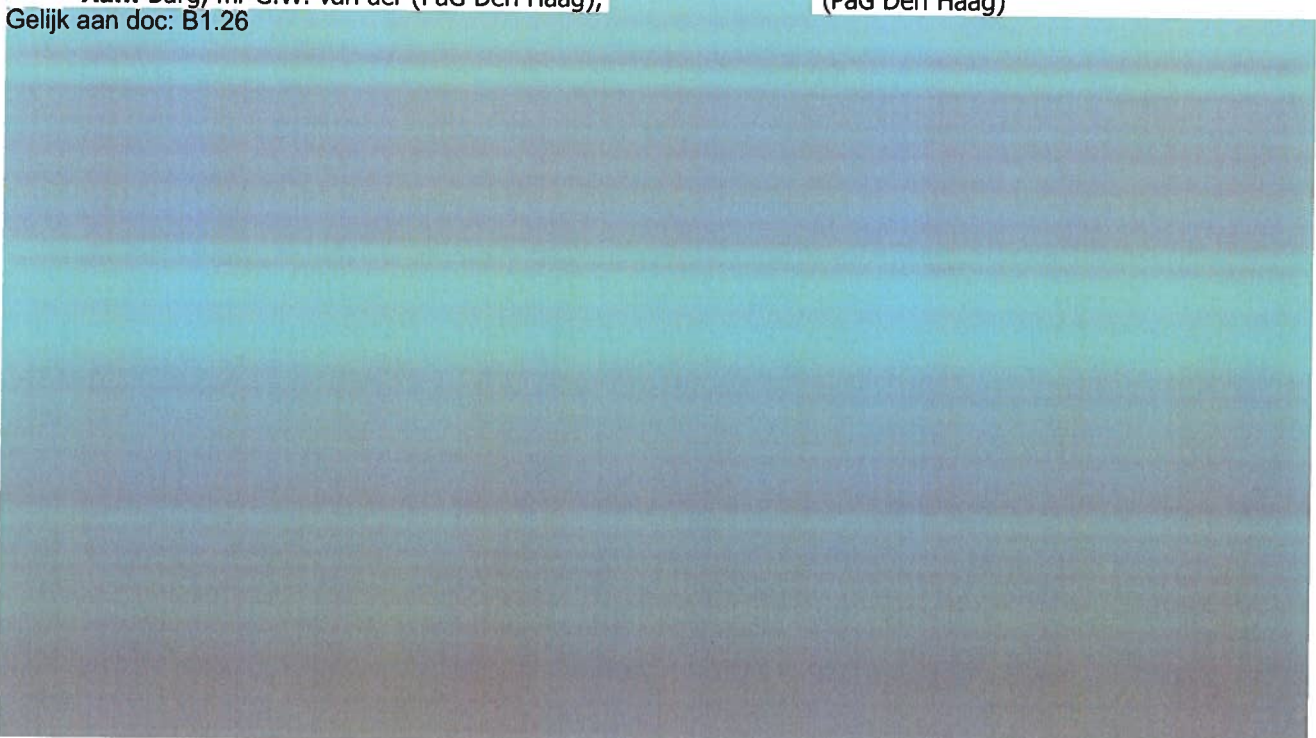
Ha [redacted] dit is zoals bekend de Bossche zaak. Lijkt me wel goed dept van te voren in te lichten over eea

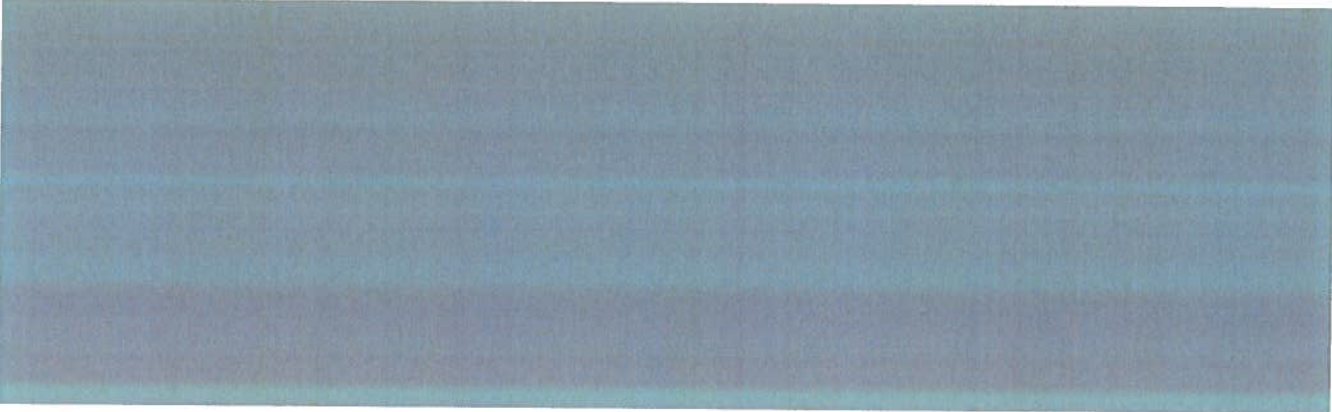
Groet,

Gerrit

Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 14:22
Aan: Burg, mr G.W. van der (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)

Gelijk aan doc: B1.26



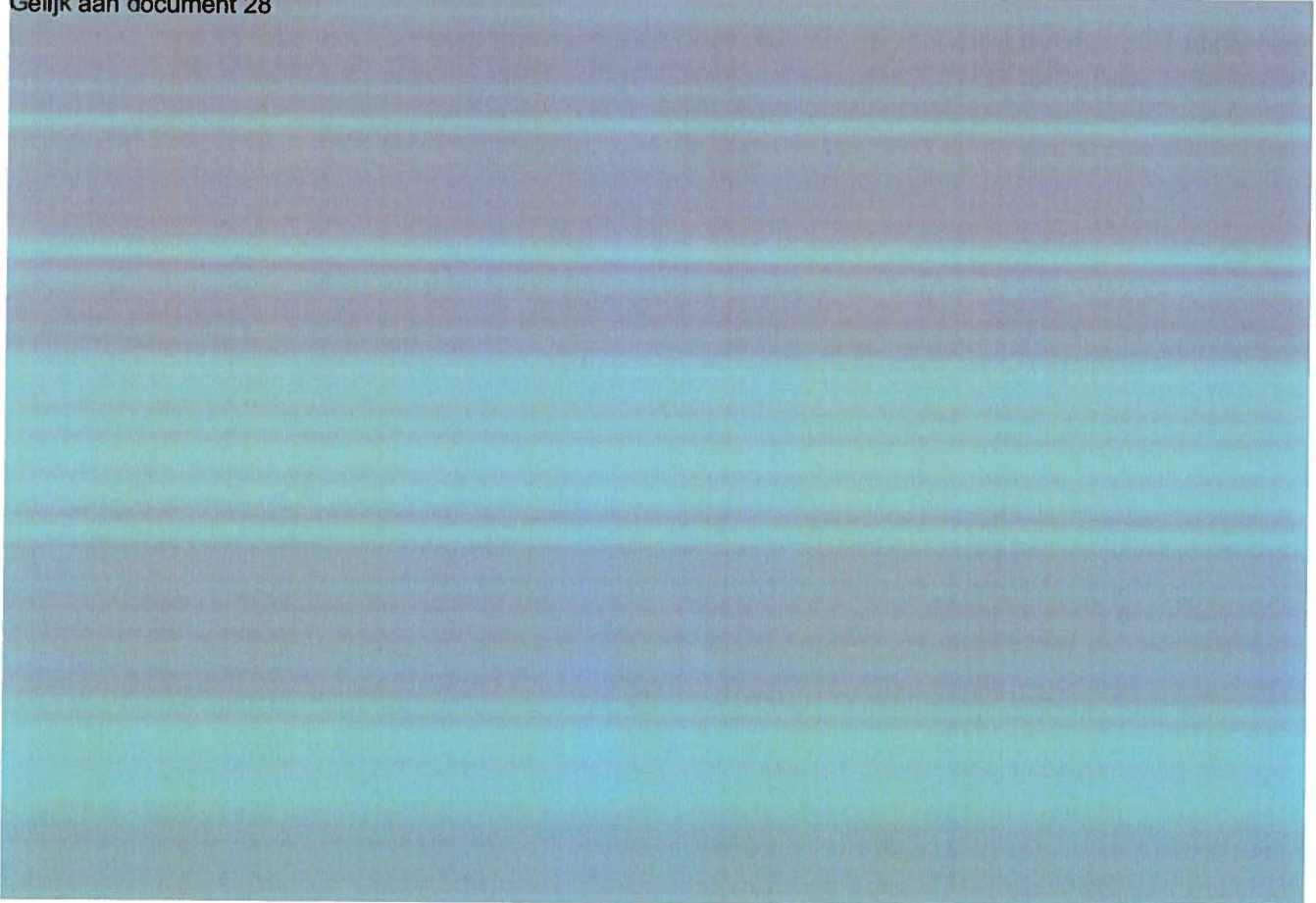


Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)

Verzonden: woensdag 7 maart 2018 14:05

Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)

Gelijk aan document 28

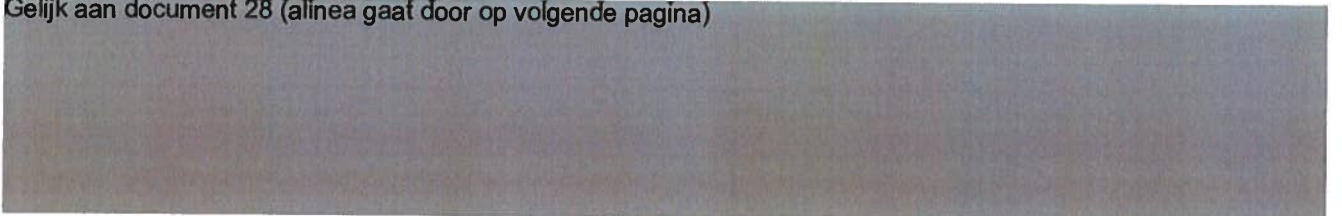


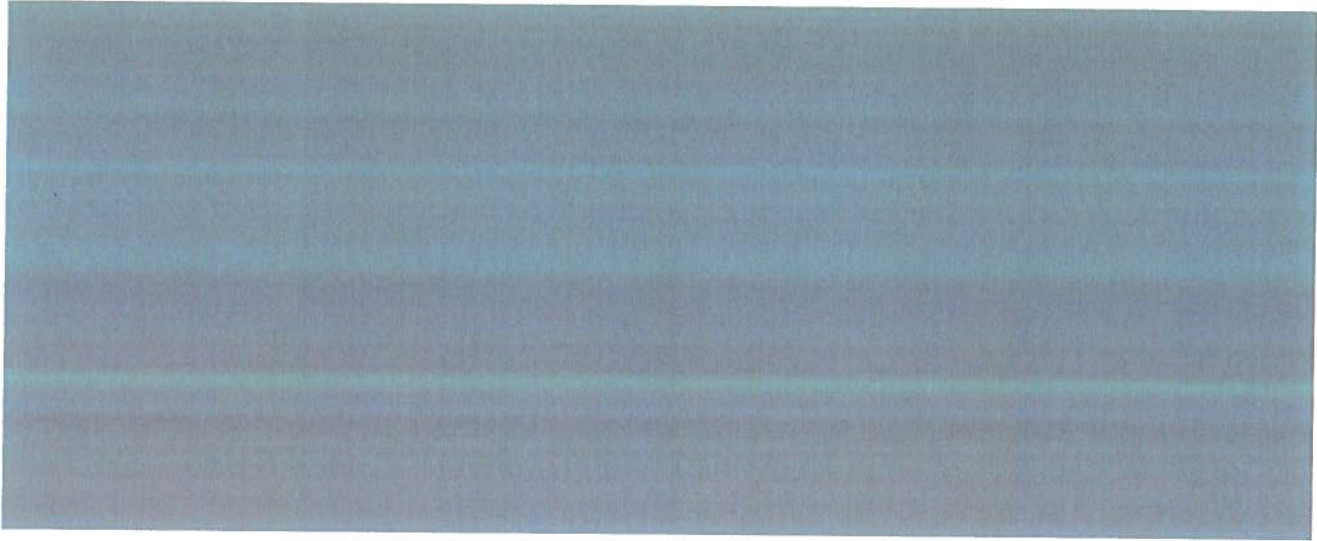
Van: Schijndel, mr. R. van (AP Oost-Brabant)

Verzonden: woensdag 7 maart 2018 13:29

Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); D [redacted] (AP Oost-Brabant)

Gelijk aan document 28 (alineea gaaf door op volgende pagina)





Van: Schijndel, mr. R. van (AP Oost-Brabant)

Verzonden: woensdag 7 maart 2018 11:37

Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)

CC: [redacted] (AP Oost-Brabant)

Gelijk aan document 28



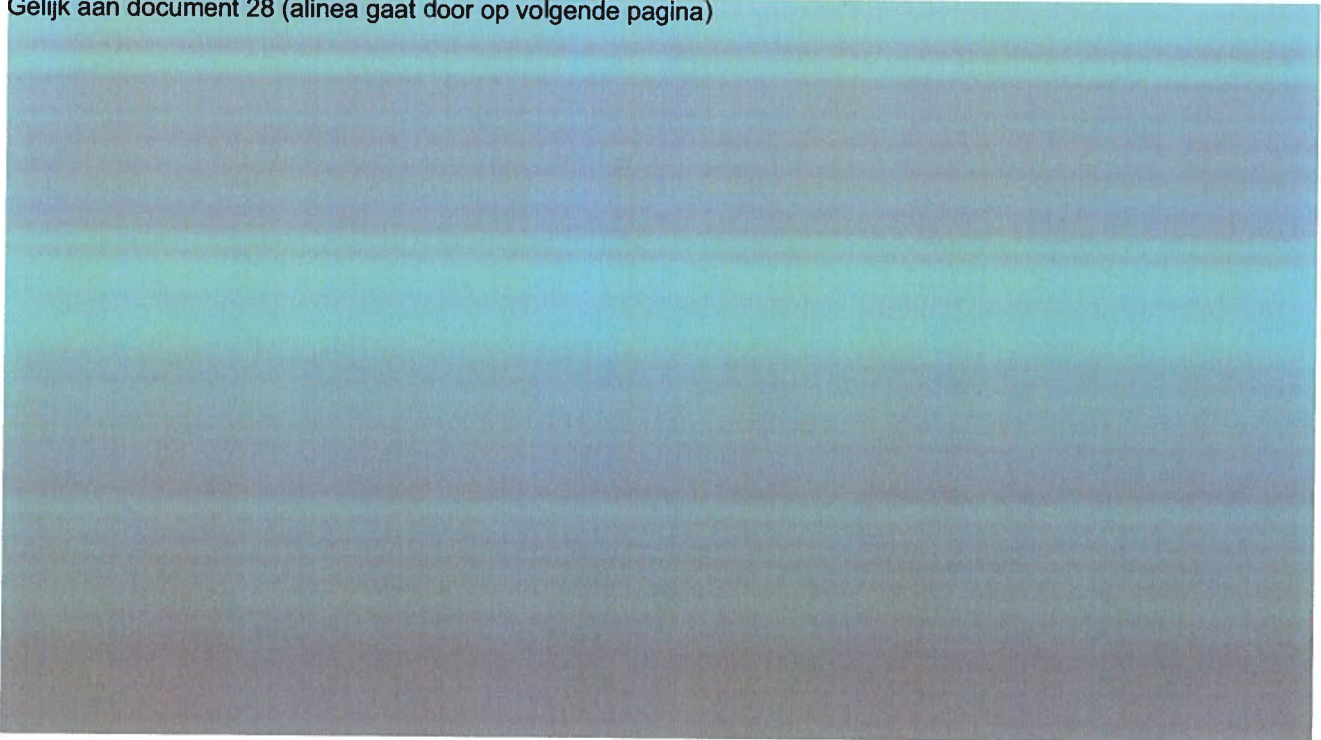
Van: [redacted] (AP Oost-Brabant)

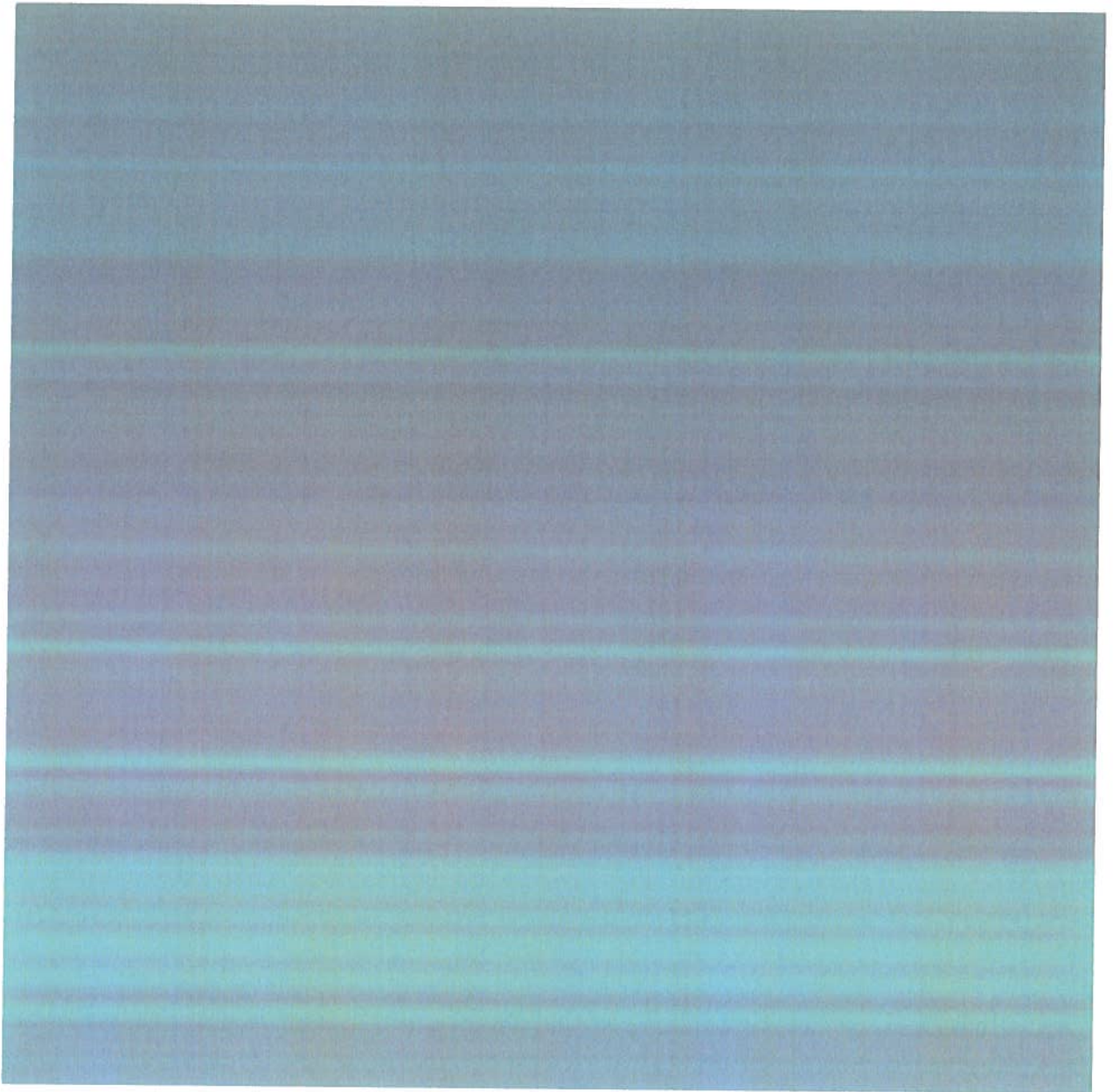
Verzonden: woensdag 7 maart 2018 11:29

Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)

CC: [redacted] (AP Oost-Brabant)

Gelijk aan document 28 (alinea gaat door op volgende pagina)





Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Verzonden: maandag 30 april 2018 17:47

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>

Onderwerp: FW: Doorst: zelfmoordpoeder

ff overleg [redacted] gr r

Van: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant)

Verzonden: maandag 30 april 2018 17:39

Aan: Jeuken, mr. R. (AP Midden Nederland); [redacted] (PaG Den Haag)

Onderwerp: FW: Doorst: zelfmoordpoeder

Heren,

Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]
5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Grt,

Jan Jaap Smilde
Plv. Hoofdofficier OM Oost-Brabant
Verstuurd per Ipad

Van: [redacted] (AP Oost-Brabant) <[redacted]@om.nl>

Datum: 30 april 2018 om 17:11:48 CEST

Aan: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant) <[redacted]@om.nl>

Onderwerp: FW: Doorst: zelfmoordpoeder

Ha JJ,

Ik begreep van [redacted] dat je navraag zou doen bij Midden-NL over de contacten met de CLW. **5.1.2**
[redacted]

Groet,
[redacted]

Van: [redacted] (AP Oost Brabant)

Verzonden: maandag 30 april 2018 14:33

Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant); Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)

Onderwerp: RE: Doorst: zelfmoordpoeder

Beste allemaal,

5.1.2i en 5.2.1

5.1.2i en 5.2.1

Groeten

Van: [redacted] (AP Oost-Brabant)

Verzonden: donderdag 26 april 2018 17:29

Aan: Smilde, mr J.J. (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant); [redacted] (AP Oost-Brabant)

CC: [redacted] (AP Oost Brabant)

Onderwerp: FW: Doorst: zelfmoordpoeder

Vraag vanuit Midden-Nederland: gaan wij dit oppakken? Betreft een Eindhovenenaar, die via Marktplaats poeder heeft verkocht, wat gebruikt zou worden om zelfmoord te plegen. Overigens heb ik vandaag zelf op Marktplaats gekeken: "zelfmoordpoeder" geeft geen enkele hit, "natriumnitriet" levert alleen advertenties voor conserveringsmiddelen op.

Maandag bespreken in ZOZ, wat mij betreft

<http://www.omroepbrabant.nl/?news/2774471153/Zelfmoordpoeder+zeker+14+keer+verkocht+via+Marktplaats,+advertentie+dagenlang+online.aspx>

Van: [redacted] (AP Midden-Nederland)

Verzonden: donderdag 26 april 2018 17:14

Aan: [redacted] (AP Oost-Brabant)

CC: Jeuken, mr. R. (AP Midden Nederland)

Onderwerp: Doorst: zelfmoordpoeder

Dag [redacted]

Zie onderstaande, Kun jij die vraag van Rutger beantwoorden?

Dank!

Groetjes [redacted]

Van: Jeuken, mr. R. (AP Midden Nederland) <[redacted]@om.nl>

Datum: 26 april 2018 om 15:24:45 CEST

Aan: [redacted] (AP Midden-Nederland) [redacted]@om.nl>, [redacted] (AP

Midden-Nederland) <[redacted]@om.nl>

CC: [redacted] (AP Midden-Nederland) <[redacted]@om.nl>

Onderwerp: RE: zelfmoordpoeder

Wjsg [redacted]

Met vriendelijke groet,

Rutger Jeuken
plv. hoofdofficier van justitie

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Midden-Nederland
088 - 5.1.21 [redacted]
06 - [redacted]
[redacted]@om.nl
www.om.nl

Van: [redacted] (AP Midden-Nederland)

Verzonden: donderdag 26 april 2018 15:09

Aan: Jeuken, mr. R. (AP Midden Nederland); [redacted] (AP Midden-Nederland)

CC: [redacted] (AP Midden-Nederland)

Onderwerp: FW: zelfmoordpoeder

Ha daar,

Zie hieronder. Wjsg [redacted]

Grt,
Ties.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Persvoorlichter / Communicatieadviseur

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Midden-Nederland
088 - [redacted]
06 - [redacted]
[redacted]@om.nl
www.om.nl

Van: [redacted] (AP Oost Brabant)

Verzonden: donderdag 26 april 2018 15:04

Aan: [redacted] (AP Midden-Nederland)

Onderwerp: zelfmoordpoeder

He [redacted]

Ik dacht ik mail je even omdat er van alles over zelfmoordpoeder, coöperatie laatste wil en suicide Wjsg [redacted] op omroep Brabant staat. Dit is hun eigen onderzoek en wij hebben er verder niks mee van doen gehad,

5.2.1 [redacted]

5.2.1

Nou ja ik dacht misschien handig voor jullie om te weten ivm jullie onderzoek naar clw

<http://www.omroepbrabant.nl/?news/2774471153/Zelfmoordpoeder+zeker+14+keer+verkocht+via+Marktplaats,+advertentie+dagenlang+online.aspx>

Vriendelijke groet,

[redacted]
persvoorlichter

Openbaar Ministerie
OM Oost-Brabant

088 - 5.1.21 [redacted]

06 - [redacted]

[redacted]@om.nl

www.om.nl

Twitter: [@OM_OostBrabant](https://twitter.com/OM_OostBrabant)

Van: Hofstee, mr G.T. (PaG Den Haag)
Verzonden: vrijdag 10 januari 2020 18:00
Aan: [redacted] (PaG Den Haag)
Onderwerp: RE: Ontbinding CLW

5.2.1 [redacted]

Groet Theo

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Datum: 10 januari 2020 om 15:24:33 CET
Aan: Burg, mr G.W. van der (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] F. (PAG) <[redacted]@om.nl>, Hofstee, mr G.T. (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, Otte, M. (PAG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
CC: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: RE: Ontbinding CLW

Ha Gerrit,

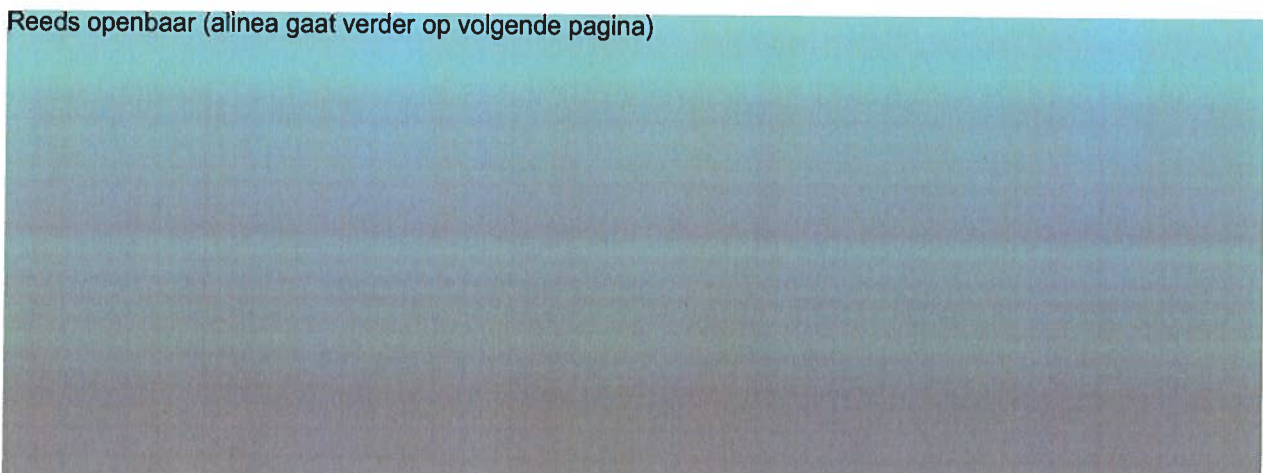
Dank voor je overdenkingen, [redacted] en ik hebben ons erover gebogen. 5.1.2i [redacted]
[redacted] Ik loop hieronder jouw punten, en onze nuanceringen, nog even langs. buiten reikwijdte [redacted]

Reden te reageren

Er is met enige regelmaat aandacht voor de activiteiten die CLW ontplooit en daar wordt dan ook weer regelmatig over gepubliceerd, onder meer door [redacted]. Vorig jaar ging CLW naar buiten met haar bericht dat zij hun leden actief gingen informeren over de mogelijkheden zelfdoding (door ons gemakshalve de 'handleiding' genoemd). De media kwamen bij ons op de lijn en er zijn Kamervragen gesteld. Een van de vragen was of het strafbaar is wat CLW met die handleiding doet. Hugo de Jonge heeft (in zijn rol van vice-premier begreep ik) gebeld met Rinus. Dat was de directe aanleiding om de Reflectie te organiseren, maar de handleiding had daarvoor ook al onze aandacht, die ik hierna bij zal bespreken.

Hieronder een deel van de beantwoording van de hierboven genoemde Kamervragen op 7 oktober jl.:

Reeds openbaar (alinea gaat verder op volgende pagina)



Rol OM

Het OM heeft inderdaad een rol als de wet is overtreden. 5.1.2i

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] De overheid heeft ook een positieve verplichting op grond van 2 EVRM: de overheid moet niet alleen effectief optreden als de wet is overtreden of moet zich niet alleen zélf onthouden van inbreuken op 2 EVRM maar moet ook actief maatregelen nemen ter voorkoming van een inbreuk op dat recht, ook als het gaat om burgers onderling. Dat geldt te meer als het zwakkeren in de samenleving raakt. In de zaak van De Oliveira v. Portugal overwoog de Grote Kamer van het EHRM het (in januari 2019) als volgt: “ [...] Article 2 may imply, in certain well-defined circumstances, a positive obligation on the authorities to take preventive operational measures to protect an individual from another individual [...] or in particular circumstances, from himself [...]”.

Terug naar CLW. 5.1.2i

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

294 Sr

5.1.2i en 5.2.1

[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted] In een arrest van de HR uit 2008 (tegen een suicidecounselor van De Einder) overwoog de HR dat een causaal verband tussen de hulp en de zelfmoord niet vereist is: “Bij de vraag of verdachte behulpzaam is geweest of middelen heeft verschaft als bedoeld in art. 294.2 Sr gaat het erom of verdachte het door zijn handelen voor de ander mogelijk of gemakkelijk heeft gemaakt om zichzelf te doden, terwijl voor de strafbaarheid daarnaast niet meer wordt vereist dan dat de zelfdoding heeft plaatsgevonden”. 5.1.2c + 5.1.2i

[redacted]
[redacted]

5.1.2c + 5.1.2i

Wjsg

5.1.2c + 5.1.2i

Strategie

5.1.2c + 5.1.2i

5.2.1

Groet,

Van: Burg, mr G.W. van der (PaG Den Haag)

Verzonden: vrijdag 10 januari 2020 7:32

Aan: [redacted] (PAG); Hofstee, mr G.T. (PaG Den Haag); Otte, M. (PAG Den Haag)

CC: [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag); [redacted] (PaG Den Haag)

Onderwerp: RE: Ontbinding CLW

Ha allen,

5.2.1

Ik heb nog wel een paar overdenkingen/vragen , met name over onze positie. Eigenlijk ook een redenering waarbij ik meteen toets of die redenering ook die van jullie is/was cq waarmee ik een bijdrage in de gedachtenvorming doe.

5.2.1 [Redacted]

5.2.1 [Redacted]

5.2.1 [Redacted]

Groet,

Gerrit

Van: [Redacted] (PaG)

Verzonden: donderdag 9 januari 2020 14:52

Aan: Burg, mr G.W. van der (PaG Den Haag); Hofstee, mr G.T. (PaG Den Haag); Otte, M. (PaG Den Haag)

CC: [Redacted] (PaG Den Haag); [Redacted] (PaG Den Haag); [Redacted] (PaG Den Haag)

Onderwerp: Ontbinding CLW

Beste Gerrit en Theo,

5.2.1 [Redacted]

Dank alvast.

met vriendelijke groet,

[Redacted]

Bestuurlijke en Juridische Zaken
Openbaar Ministerie, Parket-Generaal

Prins Clauslaan 16, 2595 AJ Den Haag
Postbus 20305, 2500 EH Den Haag

T: 06 - [Redacted]
[Redacted]@om.nl

www.om.nl

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Verzonden: maandag 25 januari 2021 16:46
Aan: Otte, M. (PAG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
CC: [redacted] (PAG) <[redacted]@om.nl>; [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: Doorst: melding gevoelige zaak - hulp bij zelfdoding Wjsg [redacted]

Ha Rinus,

Zie hieronder.

Gr,
[redacted]

Van: [redacted] (AP Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Datum: 25 januari 2021 om 16:03:25 CET
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>
CC: Zwinkels, mr. M (AP Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (AP Den Haag) <[redacted]@om.nl>
Onderwerp: melding gevoelige zaak - hulp bij zelfdoding Wjsg [redacted]

Ha [redacted] en [redacted]

Hierbij een melding gevoelig onderzoek, betreft een geval van hulp bij zelfdoding.

5.2.1 [redacted]

Wordt vervolgd.

Met vriendelijke groet,
[redacted]

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Den Haag
088 - 5.1.2i [redacted]
06 - [redacted]

Casus:

Wjsg [redacted]

[redacted]. Geen enkele aanwijzing van een misdrijf tegen haar of haar eigendommen (zoals inbraak). Er waren meerdere aanwijzingen van hulp bij zelfdoding. Hier is onderzoek op gedaan.

Wjsg [redacted]

Dit wordt het beste geduid door een quote uit het verhoor van 5.1.2c + 5.1.2f

[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

5.2.1

Wjsg

[Redacted text block]

Van: [redacted] (AP Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Verzonden: maandag 25 januari 2021 17:05

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>; [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

CC: Zwinkels, mr. M (AP Den Haag) <[redacted]@om.nl>; [redacted] (AP Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Onderwerp: melding gevoelige zaak - hulp bij zelfdoding - casus Wjsg

Ha [redacted] en [redacted]

Hierbij een melding betreffende een gevoelige zaak: hulp bij zelfdoding.

5.2.1 [redacted]

Wij zullen jullie op de hoogte houden.

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Rechercheofficier van justitie

Openbaar Ministerie
Arrondissementsparket Den Haag
088 – 699 80 70
06 – 51 35 93 56

Casus:

Wjsg [redacted]

Verklaringen verdachte

Wjsg [redacted]

Wjsg [redacted]

Wjsg [redacted]

Wjsg [redacted]

Medische gegevens

Wjsg, 5.1.1d [redacted]

5.1.1d [redacted]

5.2.1 [redacted]

Hulp bij zelfdoding

Wjsg, 5.2.1 [redacted]

AMBTSDERICHT

Aan : De Hoofdofficier van Justitie

Betreft : Onderzoek met zaaknummer Wjsg [REDACTED]

Datum : 23-12-2019

Korte omschrijving feit (hulp bij zelfdoding)

Wjsg [REDACTED]

Wjsg [REDACTED]

Wjsg [REDACTED]

Verloop onderzoek

Bovenstaande volgt o.a. uit hetgeen Wjsg [REDACTED] heeft verklaard. Er is geen twijfel over dat de gang van zaken is verlopen zoals hierboven weergegeven. Ik wijs daarbij op het volgende.

Er is een ondertekend document betreffende "verklaring inzake autonoom handelen bij levensbeëindiging eigen regie" aangetroffen. Er is een ondertekend document betreffende "Niet behandelverklaring" aangetroffen.

Er is toxicologisch onderzoek gelast. Er zijn aanwijzingen verkregen voor een hoge toxische concentratie van pentobarbital, waardoor het overlijden zeer waarschijnlijk kan worden verklaard.

De Wjsg [redacted] is gehoord. Deze onderschrijft het verhaal van Wjsg [redacted] Wjsg [redacted].

Afdoening van de zaak

Wat mij betreft zou 5.2.1 [redacted]

5.2.1 [redacted]

Deze casus heb ik tevens voorgelegd aan het expertisecentrum medische zaken. 5.2.1 [redacted]

Verzoek aan het College van Procureurs-generaal

Aangezien het gaat om strafbare hulp bij zelfdoding stuur ik u dit ambtsbericht bedoeld voor het college van Procureurs-generaal met mijn voorgenomen beslissing. Ik hoor graag van u, alvorens ik deze beslissing definitief neem.

Den Bosch, 3 maart 2020. [redacted]

Van: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>

Verzonden: maandag 19 maart 2018 15:50

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

CC: [redacted] (PaG Den Haag) [redacted]@om.nl; [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>; [redacted] (PaG Den Haag) [redacted]@om.nl

Onderwerp: FW: Voorbereiding overleg inz Coöperatie Laatste Wil op di 20 maart a.s. (VWS, JenV, OM)

Hoi [redacted]

Zoals net telefonisch besproken hieronder de voorbereidende mail die ik net aan de minister (cc aan DG) zond. Volgens mij spreekt het voor zich. Heb dus expliciet nog aandacht gevraagd voor de timing van communicatie richting CLW/TK/media. Even goed in de gaten houden morgen.

buiten reikwijdte
[redacted]

Mochten er van jullie kant nog vragen zijn dan hoor ik het graag. En anders tot morgen!

Gr [redacted]

[redacted]
senior adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
 Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
 Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
 T 06-[redacted] | Gebouw Noord [redacted]

www.rijksoverheid.nl/veni

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving

Van: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ

Verzonden: maandag 19 maart 2018 15:18

Aan: Grapperhaus, F.B.J. - BD/AL

CC: [redacted] - BD/DGRR; [redacted] - BD/DJOA; [redacted] - BD/DJOA/JBOZ; [redacted] - BD/DJOA/JBOZ

Onderwerp: Voorbereiding overleg inz Coöperatie Laatste Wil op di 20 maart a.s. (VWS, JenV, OM)

Heer minister, beste Ferd,

Dinsdag 20 maart a.s. vindt om **9.15 uur** een overleg plaats tussen u, uw ambtgenoot van VWS en Procureur-Generaal (PG) Otte van het OM over de Coöperatie Laatste Wil (CLW).

In afstemming met VWS en het OM zijn – mede op verzoek van uw ambtgenoot van VWS – de volgende thema's voorbereid, met dien verstande dat het accent van het overleg ligt op een analyse van het OM over mogelijk strafbaar handelen van de CLW.

1. Uitleg over het middel en handelingsperspectieven: analyse OM;
2. De CLW en parlementaire context (stand van zaken): toelichting VWS;
3. De gebeurtenissen rondom de zelfdoding van Wjsg

[redacted]
[redacted]
[redacted] : toelichting OM.

Bovenstaande thema's vormen een *vertrekpunt* voor het overleg en de agenda is dan ook niet vastomlijnd. Vanuit ambtelijk JenV en het OM bezien is er voorsnog geen wens om aanvullingen te doen op de thema's.

Ter uwer voorbereiding op het overleg volgt hier een toelichting/voorbereiding op bovenstaande punten:

Ad 1: ambtelijk is van het OM vernomen dat PG Otte tijdens het overleg mogelijk de uitkomsten zal mededelen van de analyse van het OM over mogelijk strafbaar handelen van de CLW. Deze analyse was eerder door uw ambtsvoorganger aan de TK toegezegd tijdens een mondelinge vragenuur van september 2017, met dien verstande dat er pas een analyse mogelijk zou zijn als meer bekend zou zijn over het middel dat de CLW propageert. Het zal gaan om een brede analyse van het OM, in die zin dat ook buiten het Wetboek van Strafrecht gekeken wordt. Het OM kon de analyse niet ter voorbereiding op het overleg met het departement delen, omdat de analyse vandaag nog onderhevig was aan besluitvorming binnen het College van PG's. We zullen de toelichting van het OM dus moeten afwachten, maar mogelijk neemt PG Otte vanavond ter voorbereiding van het overleg contact met u op.

U en uw ambtgenoot van VWS worden geadviseerd om de toelichting van het OM op de analyse aan te horen en afhankelijk van de uitkomst (met het OM) te bepalen wat het vervolg zal moeten zijn.

Vanuit het departement wordt opgemerkt dat de TK in ieder geval op enig moment over de uitkomst van de analyse zal moeten worden geïnformeerd. Een mogelijkheid is om dit te doen over de band van de beantwoording van op 16 maart jl. door de SGP hierover ingediende kamervragen, nu deze vragen o.a. zien op strafbaarheid van het handelen van de CLW. De timing van communicatie over de uitkomsten van de analyse richting de CLW, TK en de media moet tijdens het overleg goed worden bezien in het licht van de timing van het gesprek dat uw ambtgenoot van VWS aanstaande vrijdag 23 maart heeft met de CLW. Zoals door hem in februari jl. tijdens een mondelinge vragenuur toegezegd wil uw ambtgenoot een moreel appel doen op de CLW t.a.v. hun voorgestelde handelswijze m.b.t. verstrekking een zelfmoordmiddel.

In het geval de uitkomst van de analyse is dat het OM op basis van de huidige wet- en regelgeving geen juridische mogelijkheden ziet om tegen de CLW op te treden, dan zijn vanuit het departement bezien – voor de vuist weg – de volgende (niet-strafrechtelijke) mogelijkheden te bedenken:

- 5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]

- 5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

→ De slagingskans van deze mogelijkheden zal desgewenst uiteraard nog verder moeten worden verkend, voor zover het OM in de analyse er al niet op is ingegaan.

Ad 2: VWS zal een toelichting geven op de huidige parlementaire context/stand van zaken m.b.t. de CLW. Vanuit het departement bezien in ieder geval het meest belangrijk:

- Toezegging van uw ambtsvoorganger Blok tijdens mondelinge vragenuur van 5 september 2017 (nav vragen SGP). Lijn: "voor strafbaarheid o.g.v. hulp bij zelfdoding moet zelfdoding zijn gevolgd, het is niet aan minister maar aan OM om individuele zaken te beoordelen, nadere analyse van strafbaarheid CLW mogelijk maar pas als meer bekend is over het middel en een evt vervolgingsbeslissing OM."
- Beantwoording kamervragen d.d. 29 september 2017 aan ministers VWS en JenV op vragen CU en SGP over advies CLW omtrent een zelfdodingsmiddel. Lijn: "op dit moment niet duidelijk om welk middel het gaat, het is aan het OM om op basis van de feiten en omstandigheden opsporingsonderzoek in te stellen en een vervolgingsbeslissing te nemen, het is aan de rechter om feiten te wegen en waarderen en beslissing te nemen over strafbaarheid handelen CLW. Of in geval van de CLW aanleiding is om verzoek ex art. 2:20 BW in te dienen (civiel verbod) is eveneens aan het OM."
- Kamervragen SGP d.d. 15 maart 2018 aan de ministers van JenV en VWS over de verkoop van euthanasieproducten via een website. Set in behandeling.
- Kamervragen SGP d.d. 16 maart 2018 aan ministers VWS en JenV inzake de emotionele oproep van ouders na de dood van hun dochter om het zelfmoordpoeder te verbieden en het strafrechtelijk vervolgen, dan wel verbieden van de CLW. Set in behandeling.

Ad 3: Wjsg [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Mocht u nog vragen hebben, dan verneem ik dat graag!

Vriendelijke groet,

[redacted]

[redacted]
senior adviseur

Niet aanwezig op vrijdag

.....

Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden
Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag

.....
T [REDACTED] | Gebouw Noord 19^e

www.rijksoverheid.nl/venj

.....
Voor een veilige en rechtvaardige samenleving
.....

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Verzonden: dinsdag 4 september 2018 09:24

Aan: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>; [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

CC: [redacted] (PAG) <[redacted]@om.nl>

Onderwerp: Antw: AO Medische Ethiek

Beste [redacted],

5.1.2c en 5.12i [redacted]

Gr [redacted]

Van: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minvenj.nl>

Datum: 3 september 2018 om 16:52:13 CEST

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>, [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

CC: [redacted]. (PAG) [redacted]@om.nl>

Onderwerp: AO Medische Ethiek

Dag dames,

5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

5.1.2c en i [redacted]
[redacted]

Alvast dank!

Groet,
[redacted]

Met vriendelijke groet,

[redacted]
Senior adviseur

.....
Ministerie van Justitie en Veiligheid
Directoraat-Generaal Rechtspleging en Rechtshandhaving
Directie Juridische en Operationele Aangelegenheden

Afdeling Juridische, Bestuurlijke en Operationele Zaken
Turfmarkt 147 | 2511 DP | Den Haag | [REDACTED]
Postbus 20301 | 2500 EH | Den Haag T 070 370 61 34

.....
T 06 [REDACTED]

[REDACTED]@minvenj.nl
www.rijksoverheid.nl/venj

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u is bestemd. Indien u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. De Staat aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van berichten.

Ministerie van Justitie en Veiligheid

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The State accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Ministry of Justice and Security

Van: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ <[redacted]@minjenv.nl>
Verzonden: woensdag 13 mei 2020 08:24
Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>
Onderwerp: RE: Afdoening hulp bij zelfdoding zaken

Helemaal helder! Dank voor de vlotte en uitgebreide toelichting.

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]om.nl>
Datum: dinsdag 12 mei 2020 10:43 PM
Aan: [redacted] . - BD/DJOA/JBOZ 5.1.2i [redacted]@minjenv.nl>
Onderwerp: RE: Afdoening hulp bij zelfdoding zaken

Ha [redacted]

Ik probeer je vragen hieronder te beantwoorden.

1. We vonden de zaken niet zwaar genoeg om er een AB van te maken. Het zijn bijv geen zaken die in de media aandacht hebben en er is bijv ook geen sprake van een gewijzigd beleid.
2. Met die zin bedoelen we dat de omstandigheden zo bijzonder zijn dat ondanks dat het feit bewezen kan worden, vervolging niet opportuun is. Het woord 'rechtvaardigen' heeft dus de betekenis zoals in het normale spraakgebruik. We hadden ook kunnen zeggen: er zijn omstandigheden die een sepot rechtvaardigen.

3.5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]

5.2.1 [redacted]
[redacted]
[redacted]
[redacted]

Groet,

[redacted]

Van: [redacted] - BD/DJOA/JBOZ [redacted] @minjenv.nl>

Datum: 12 mei 2020 om 14:19:12 CEST

Aan: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Onderwerp: RE: Afdoening hulp bij zelfdoding zaken

Ha [redacted]

Ik had n.a.v. onderstaand bericht nog een paar vragen:

1. Waarom krijgen we deze meldingen per e-mail en niet per ambtsbericht?
2. De tweede zin van de eerste alinea klopt volgens mij niet. Waardoor is vervolging van de verdachte niet gerechtvaardigd?

3. 5.2.1

Ik hoor graag van je!

Groet,
[redacted]

Verzonden met BlackBerry Work
(www.blackberry.com)

Van: [redacted] (PaG Den Haag) <[redacted]@om.nl>

Verzonden: woensdag 6 mei 2020 16:50

Aan: DJOA.CBZ <5.1.2i [redacted]@minjenv.nl>

CC: [redacted] . (Parket-Generaal) <[redacted]@om.nl>; [redacted] (PaG Den Haag) [redacted]@om.nl>

Onderwerp: Afdoening hulp bij zelfdoding zaken

Beste collega,

Via dit e-maibericht informeer ik jullie over twee zaken die recent zijn afgedaan in een verdenking van hulp bij zelfdoding (294 Sr). In allebei de gevallen ging het om zeer bijzondere omstandigheden die maakten dat vervolging van de verdachte (de partner van de overledene) het niet rechtvaardigden om over te gaan tot vervolging. Het gaat om een zaak van respectievelijk het AP Den Haag en AP Oost Brabant. Deze zaken zal ik hieronder kort samenvatten.

Zaak AP Den Haag (onderzoek "Meaux")

Wjsg
[Redacted text block]

Relevante feiten en omstandigheden

- De partner deed op Wjsg 2018 zelf melding bij de politie van de niet natuurlijke dood.
- Wjsg, subs. 5.1.2i [Redacted text block]
- Wjsg [Redacted text block]
- Wjsg, subs. 5.1.2i [Redacted text block]
- Wjsg [Redacted text block]

Zaak AP Oost-Brabant

Wjsg
[Redacted text block]

Wjsg

[Redacted text block]

In dit geval is een sepot aan de orde vanwege de volgende omstandigheden:

- Wjsg, subs. 5.1.2c en 5.1.2i [Redacted text]
- Het overlijden kan inderdaad worden verklaard door inname van het betreffende middel.
- Een getuige (buurman) heeft het verhaal van de vrouw onderschreven Wjsg [Redacted text]
- Er zijn geen aanwijzingen dat de man tegen zijn wil in is overleden, zelfdoding is inderdaad bewezen.

Ook deze zaak is dus geseponeerd i.v.m. geringe strafwaardigheid (code 42). Die code wordt gehanteerd in het geval strafvervolging in verhouding tot het feit onevenredig zwaar zou zijn.

Het gaat zoals gezegd in deze twee zaken om bijzondere omstandigheden waardoor besloten is tot een sepot. Het is dus zeker niet zo dat deze zaken standaard worden geseponeerd. Elke zaak wordt telkens op zijn eigen merites beoordeeld. Daarbij is het OM extra alert als er mogelijk sprake is van derden als suicidecounselors of organisaties als CLW.

Met vriendelijke groet,

[Redacted signature]

Dit bericht kan informatie bevatten die niet voor u bestemd is. Als u niet de geadresseerde bent of dit bericht abusievelijk aan u is toegezonden, wordt u verzocht dat aan de afzender te melden en het bericht te verwijderen. Het Openbaar Ministerie aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade, van welke aard ook, die verband houdt met risico's verbonden aan het elektronisch verzenden van

berichten.

Openbaar Ministerie

This message may contain information that is not intended for you. If you are not the addressee or if this message was sent to you by mistake, you are requested to inform the sender and delete the message. The Netherlands Public Prosecution Service accepts no liability for damage of any kind resulting from the risks inherent in the electronic transmission of messages.

Netherlands Public Prosecution Service